

НАЦРТ

**Независност и одговорност судства и тужилаштва
Индикатори успеха 2015.**

ENCJ ИЗВЕШТАЈ 2014-2015.

Увод

У покушају да превазиђе расправу о независности и одговорности правосуђа на теоријском нивоу, у 2013/2014 ЕНСЈ је развио визију независности и одговорности и сет индикатора за процену стања независности и одговорности правосудног система ЕУ. ЕНСЈ започео је са фокусом на правосуђе у ужем смислу, јер то је већ тежак задатак: независност и одговорност тужилаштва је одложено за следећу фазу. Вреди поновити оквир и визију како је сажето у извештају:

"Независност судства у целини и појединих судија леже у срцу владавине права. Без тога правосуђе не може да испуни своје функције. Али независност не стоји сама. Мора се приметити да је независност директно повезана са одговорношћу. Правосуђе које обећава независност, али које одбија да буде одговорно према друштву неће уживати поверење друштва и неће постићи независност за којом тежи.

То је визија ЕНСЈ да се независност мора зарадити. То је, без размишљања, аутоматски. Правосуђе постиже легитимитет и поштовање својих грађана путем одличног успеха, што је резултирало непристрасним, добро образложеним одлукама. Најбољи заштитник независности је одличан и транспарентан успех. На тај начин, правосуђе испуњава свој мандат и показује да то ради. До грешке ће увек доћи, привући ће критике. Независно и одговорно правосуђе је отворено за оправдане критике, и оно учи из својих грешака. Овај механизам омогућава снажну везу између независности и одговорности.

Одличан успех не може да замени формалне гаранције. Због тога, обе, објективна и субјективна независност судства су важне. Објективна независност одражава неопходне формалне мере заштите, док се субјективна независност односи на перцепцију у друштву, укључујући и оне самих судија. Савети правосуђа не треба да се усредсреде само на формалне гаранције, али би требало и да раде на побољшању успеха и информисању јавности о функцијама и функционисању правосуђа. Сваки судија има улогу у том погледу."

Што се тиче сета индикатора пилот је урађен у четири земље. На Генералној скупштини ЕНСЈ закључио је да је ова емпиријска метода испоручила корисне резултате и да би могла да се примењује од стране свих чланова и, ако желе, посматраче ЕНСЈ. Такође је закључено да би обим пројекта могао бити проширен на тужилаштво. Нова пројектна група је основана са циљем да предузму ове задатке. Садашњи извештај представља резултате активности. Има два члана. Члан 1 се тиче правосуђа. Члан 2 је о тужилашству. Док део о правосуђу представља стварне резултате индикатора за све земље које учествују, као и резултате повезаних активности, секција о тужилашству је још увек концептуална. Примењује оквир и сет индикатора развијених за правосуђе у тужилашству и спроводи неопходне адаптације. Требало би нагласити да док сви савети који учествују у ЕНСЈ имају власт над правосуђем, само део њих има одговорност у односу на

тужилаштво. Као последица оквира и индикатора за кривично гоњење има мање подршке од оних за правосуђе. Наредни кључни корак је да се укључе и други органи кривичног гоњења.

Секција 1 Независност и одговорност правосуђа

1. Увод

Као што је поменуто у општем уводу, ЕНСЈ је развила у 2013/2014 скуп индикатора за независност и одговорност правосудних система ЕУ. Тестирали су индикаторе у пилоту за четири земље. На генералној скупштини ЕНСЈ закључила је да ова емпиријска метода испоручује корисне резултате и да би могла да се примењује од стране свих чланова и, ако желе, посматраче ЕНСЈ. Такође је одлучено да ће примена индикатора од стране чланова и посматрача бити подржана и резултати ће бити оцењени од стране експертске групе која се састоји од 4 члана, 3 из ЕНСЈ и једног спољашњег стручњака. Експертска група ће осигурати доследност и тачност одговора на упитнику који се користи за прикупљање података за индикаторе. На Генералној скупштини пројектна група је основана да предузме ове активности. Ово је њен извештај. Извештај даје усавршавање индикатора, и представља резултате за све земље које су учествовале, укупно ... предвиђена експертска група је основана, и обавља кључну улогу у побољшању индикатора и доследности бодовања.

На Генералној скупштини је такође примећено да судије никада нису биле питане како они виде своју независност. Ове перцепције су виђене као суштинске информације, поред ставова у друштву и судских корисника. Због тога је одлучено да се спроведе анкета међу професионалним судијама у Европи. Пројектна група је развила анкету и организовала њено спровођење. Резултати су пријављени овде. Исходи обезбеђују мерење једног од индикатора до сада несталих. Анкета је, међутим, више од тога. Она даје ређи увид у перцепције судија него што се може приметити овим једним индикатором и резултати су, дакле, детаљније дискутовани у овом извештају.... земаља учествовало. Због кратког времена на располагању нису све правосудне организације могле да учествују. Многи од правних система у Европи не само да користе професионалне судије, већ и судије поротнике. Перцепције судија поротника су такође веома важне, али истраживање међу њима поставља специфична питања. Пилот истраживање је спроведено у три суда у Данској, Норвешкој и Шведској. Резултати су представљени овде.

Развој и мерење индикатора нису циљ сами по себи. Индикатори би требало да омогуће чињенични основ да се испитају предности и слабости правног система и да отвори расправу између правосуђа у Европи. Намера Генералне скупштине била је да размотри најповољније методе реализације група за разговор. Договорено је да се успостави неколико група за разговор које садрже 4 члана ЕНСЈ из различитих делова Европе (а можда и земаља посматрача уколико желе да учествују) у циљу разматрања резултата

примене индикатора и да се идентификују стварни проблеми око независности и одговорности правосуђа у свакој земљи, и идентификовање решења. Пројектна група је успоставила пилот групу за разговор. Искуство са овом групом за разговор је овде оцењено.

Намера је била да групе за разговор наставе да раде током периода година. Осим тога, примена индикатора, укључујући и истраживање међу судијама, да се понавља сваке 2 године тако да се утврде побољшања или погоршања у независности и одговорности током времена. Сада је успостављен оквир за то. Даља побољшања су могућа и треба да се спроведу у наредним годинама. То је растући процес постепеног побољшавања нашег знања о независности и одговорности правосуђа, као и да се постепеног побољшавања саме независности и одговорности. Извештај нуди предлоге за праћење.

Коначно је закључено да у скупштини поред тренутног скупа индикатора који су се пријавили за правосуђе, индикатори треба да се развију и за тужиоце. Независност и одговорност су од кључног значаја за тужиоце да испуне своју улогу у правном систему. Ово је такође предузето. Резултати су представљени у посебном извештају.

Чланови пројектне групе чине представници 19 чланица савета судства и 7 посматрача. Пројектном групом је председавао и координирао Mr. Frits Bakker из савета Холандије. Координатор потпредседник и пројекат је био Mr. Frans van Dijk, директор савета Холандије за правосуђе. Секретар је у почетку била Ms. Merel Berling, такође из савета Холандије. Њу је наследио Ymkje Lugten.

Пројектна група је подељена у две подгрупе и то:

1. Све активности у вези судства, којим је председавао Mr Frits Bakker;
2. Све активности у вези тужиоца, на челу са Mr. Horatius Dumbrava, из Високог савета Румуније.

Експертском групом је председавала Sonia Naidenova. Остали чланови били су: Nuria Diaz, Colin Tyre, Sven Johannisson, и Monique van der Goes. Три од њихсу представљали савете и један је био посматрач, као спољни експерт.

Пројектна група се састала у следећим случајевима:

11. април 2014: Састанак координатора Хаг, Холандија

1-2 децембар 2014: Састанак пројектне групе Брисел, Белгија

12-13 фебруар 2015: Састанак пројектне групе Букурешт, Румунија

9-10 април 2015: Састанак пројектне групе Лисабон, Португал

Ова секција је о судству и је организована је на следећи начин. Параграф 2 сумира методологију на којој се заснивају индикатори учинка и њихово мерење, док параграф 3 даје преглед индикатора и њихових саставних делова. Параграф 4 даје резултате индикатора за све земље заједно и за сваку земљу појединачно. Параграф 5 дискутује анкету међу професионалним судијама о њиховој перцепцији њихове стварне независности и исходима истраживања, а следећи пасус описује пилот анкету између судија поротника. Параграф 7 подноси извештај о употреби индикатора како би се разговарало о предностима и слабостима појединих правосуђа и да би се развиларешења која су покушана у групи за разговор. Коначно, предлози за праћење су направљени.

3. Методологија

2013-2014 ЕНСЈ извештај независности и одговорности правосуђа поставља концептуални оквир независности и одговорности који је у основи индикатора и описује индикаторе у детаље. Битни аспекти су овде сумирани. Независност и одговорност су међусобно повезани и мулти-димензионални концепти. Да се ухвати у коштац са овим проблемом општи оквир је потребан. Овај оквир може се сажети у пет основних појмова.

1. Независност и одговорност иду заједно: одговорност је предуслов за независност. Независност је одобрена од стране друштва. Правосуђе које не жели да буде одговорно према друштву и нема осећај за потребе у друштву, неће стећи поверење друштва и тиме ће угрозити своју независност у кратком или дугом року. Одговорност без независности судства смањује правосуђе на владину агенцију.
2. Постојање формалних, законских гаранција независности (објективна независност) није довољно за судију да буде независан. Стварна независност зависи од његовог понашања и види се у његовим одлукама, а то се огледа у независности, као доживљавају у друштву и њених конститутивних група, као и од стране самих судија (субјективна независност). Треба напоменути да се перцепције често разликују између друштвених група.
3. За судство да буде независно, правосуђе као целина мора да буде независна и судија појединац мора да буде независан. Разлика треба да буде направљена између независности правосуђа у целини и независности судије. Док је независност судства у целини неопходан услов за независност судије, није довољан услов. На индивидуалну независност може утицати спољни утицај државних организација и других, као и унутрашњи утицаји у правосуђу.
4. Да буду одговорни, не само формални услови за одговорност морају бити испуњени, већ и становништво мора сагледати судство као одговорно. Чак и ако постоје формални објективни поступци како би се осигурала судска одговорност, субјективна перцепција грађана на судску одговорност је једнако важна. На пример,

судија и судски систем могу се посматрати као "затворена продавница", ради за своју корист радије него за добробит друштва.

5. Одговорност, као и независност, односи се на правосуђе у целини и на индивидуалног судију. На нивоу правосуђа у целини одговорност значи бити транспарентан о успесима, док се одговорност појединачног судије посебно односи на транспарентност његових судских одлука.

Како оквир прави разлику између објективне и субјективне независности и одговорности, потребне су дефиниције. Објективна независност се односи на начин на који су судске структуре у пракси уређене, док се субјективна независност односи на перцепцију правосуђа међу разним интересним групама, укључујући грађане, кориснике суда и судије.

Индикатори успеха састоје се од објективних и субјективних индикатора. У складу са дефиницијама, објективни индикатори су о законским и другим објективно видљивим аспектима правног система који су неопходни за независност и одговорност. Што се тиче мерења ових објективних аспеката, бодовање или категоризација се врши од стране савета или, у одсуству савета, од стране других органа управе, користећи стандардизовани упитник. То је само-оцењивање, али аспеката које могу да провере сви који су упознати са правним системима.

Субјективни индикатори су о перцепцији о независности и сродним темама међу становништвом, корисници судова и саме судије. Субјективни индикатори о одговорности још увек нису доступни. ЕНСЈ намерава да погледа перцепције одговорности у каснијој фази. Што се тиче независности и сродних тема спољне анкете су доступне о перцепцији у друштву. Такође, нека правосуђа су спровела истраживања задовољства међу корисницима суда. Не постоје подаци о перцепцији судија, а пројектна група је предузела да попуни ту празнину.

Да бисте добили правилну представу о независности судства, објективне и субјективне индикаторе треба процењивати заједно. У следећој секцији су наведени индикатори, као и промене које су се показале као неопходне у индикаторима као што је дефинисано у извештају 2013/2014.

Имајући дефинисане одговарајуће индикаторе за објективне и субјективне судске независности и објективне одговорности, следећи корак је да се идентификује одговарајућа методологија да се дође до резултата. Ово захтева нормативну процену о томе шта је добра, а шта лоша вежба. Да би се поједноставиле ствари, система бодова, користећи правила о бодовању, је запослен, а следећи основни принципи се примењују:

1. Што се тиче свих формалних гаранција, кључно питање се односи на лакоћу са којом такве заштите могу бити уклоњене или измењене. Заштита уграђена у устав нуди више заштите од оне која се налази у нормалном законодавству. Законодавне гаранције су ефикасније од оних које су садржане у подзаконским актима, општој судској пракси или традицији.
2. Судска самоуправа, уравнотежена одговорности, је пожељна. Где друге државне власти имају овлашћење да доносе одлуке о судству, одлуке засноване на објективним критеријумима треба да остану дискреционе одлуке.
3. Одговори засновани на транспарентним правилима треба да остану на *ad hoc* реакција на одређене ситуације.
4. Судске одлуке и процедуре, укључујући и жалбе, пожељно је да буду формализоване, јавне и транспарентне.
5. Транспарентност захтева активно ширење информација, радније него једноставно прављење информације које су теоретски доступне.

Већина индикатора се састоји од неколико аспеката, заробљених од стране под индикатора. Са сваким под индикатором поен може да се заради, а укупан број бодова за индикатор је постигнут тако што се саберу бодови по под индикаторима.

Неизбежно је да у бодовању (под) индикатора путем упитника у неким случајевима дође до различитих тумачења; могуће и да то ствара могућност за земље, знајући правила бодовања, да стекну слику као позитивну (или негативну) колико је могуће, ако то желе. То би било противно намерама иза индикатора: да успоставе снаге и слабости правног система и на тај начин пронађу могућности за побољшање. Да би се заштитили од ове (теоретски) могућности, експертска група критички оцењује одговоре на упитнике. Откривање одговора на упитник и резултата је до релевантних националних институција.

3. Индикатори успеха и под индикатори независности и одговорности 2015 (верзија 0 индикатора)

Као што је објашњено у поглављу 2, сет индикатора се састоји од објективних и субјективних индикатора, уколико су доступни. Објективни индикатори су подељени на индикаторе о правосуђу у целини и о појединачном судији.

Подручја покривена индикаторима:

	Независност		Одговорност	
објективно	Правосуђе као целина	Појединачни судија	Правосуђе као целина	Појединачни судија

субјективно	Уопштене перцепције	/
-------------	---------------------	---

Индикатори успеха су детаљно описани у извештају 2013/2014. Док су индикатори тестирани у пилот за четири земље, промене у индикаторима и у бодовању правила и даље морају бити када су индикатори примењени у свим земљама, нарочито због разлика у тумачењу. Такође, неки недоследности су биле незапажене раније, па су исправљене.

Добијени сет индикатора за 2015. годинује наведен испод.

Индикатори објективне независности правосуђа у целини:

- 1) Правни основ независности;
- 2) Организациона аутономија правосуђа;
- 3) Финансирање правосуђа;
- 4) Управљање судског система.

Индикатори објективне независности појединачног судије:

- 5) Кадровске одлуке о судијама;
- 6) Непреместивост судија;
- 7) Интерна независност судства.

Индикатори субјективне независности судства и судија појединца:

- 8) Независност према мишљењу грађана уопште;
- 9) Поверење у правосуђе, у односу на веру у друге државне власти од стране грађана уопште;
- 10) Корупција у правосуђу према мишљењу грађана уопште;
- 11) Независност према мишљењу корисника судова на свим нивоима;
- 12) Независност према мишљењу самих судија.

Индикатори објективне одговорности правосуђа:

- 1) Додела предмета;
- 2) Поступак жалбе против судија и судова у целини;
- 3) Периодично извештавање од стране судства;

4) Односи између правосуђа и медија;

5) Спољашња ревизија правосуђа.

Индикатори објективне одговорности појединачног судије:

6) Примењују се кодови судијске етике;

7) Процедуре које се односе на повлачење и изузеће судије појединца;

8) Да ли судије могу да се баве спољним активностима, као и објављивање таквих активности и интереса;

9) степен до којег правни поступак је лако доступан и разумљив грађанима уопште.

Значајне промене *vis a vis* у извештају 2013/2014 су следећи:

- раније скуп садржи индикатор о поступцима у случају претње независности. На овом аспекту упитник је довео до различитих одговора, тако да доследна интерпретација није била могућа. Индикатор је избрисан.

- Индикатор "Организациона самосталност судства" има као један од под индикатора без обзира да ли Савет је део правосуђа. Ово питање се не може јасно одговорити за многе земље. Како су каснији под индикатори објаснили положај и улогу савета у детаље, под индикатор је избрисан.

- Што се тиче индикатора "финансирања правосуђа" суб индикатор о учесталости сукоба око буџета добили многе одговоре да није било никаквих сукоба, не зато што није било никаквих сукоба, али само зато што савети нису били укључени у финансијске дискусијама. Под индикатор је сматран као бесмислен.

- Индикатор "непремесивост" (разлика у односу на разрешење разрешењем) добио јенедоследне одговоре. Одлучено је да се не мења индикатор и под индикатор, али да се разјасни да први под индикатор о питању да ли судија може да се премести без своје сагласности захтева строгу интерпретацију. Ако у одређеним ситуацијама пренос без доследности је могућ, одговор мора бити двосмислен да се судија може пренети без пристанка. Тек тада каснија питања могу се одговорити. Ови под индикатори омогућују нијансирани поглед на непремесивост.

- Индикатор о важном питању унутрашње независности подигао је дискусију о проблему (везивање) смерница од стране виших судија и судија на истом нивоу како би се осигурала једнообразност, односно конзистентност судских одлука. Релевантни под индикатори су поједностављене да би избегли проблеме дефиниције. То је недвосмислено закључити да

из перспективе независности нема упутства су пожељна ситуација, док су необавезујуће смернице се радије обавезујуће смернице. То се огледа у правилима бодовања.

Што се тиче одговорности, две промене су направљене:

- У погледу спољашње ревизије, проблеми су настали о методама спољашње ревизије, док се разлике нису сматрале као посебно релевантне. Дакле, под индикатор је избрисан.
- Индикатор о прихватљивости помоћних функција и откривања интереса је систематизован и поједностављен да би се лакше класификовали правни системи. У правилима бодовања је експлицитно да оба аранжмана (1. помоћне функције нису дозвољене; 2. помоћне функције су дозвољено и транспарентне) су подједнако прихватљива, из перспективе одговорности. Из ове перспективе, разлика између специфичних јавних / приватних политичких и функција се није сматрала релевантном.

Ове промене су укључене у новој верзији упитника који је коришћен за прикупљање података земље за индикаторе.

4. Резултати по земљама

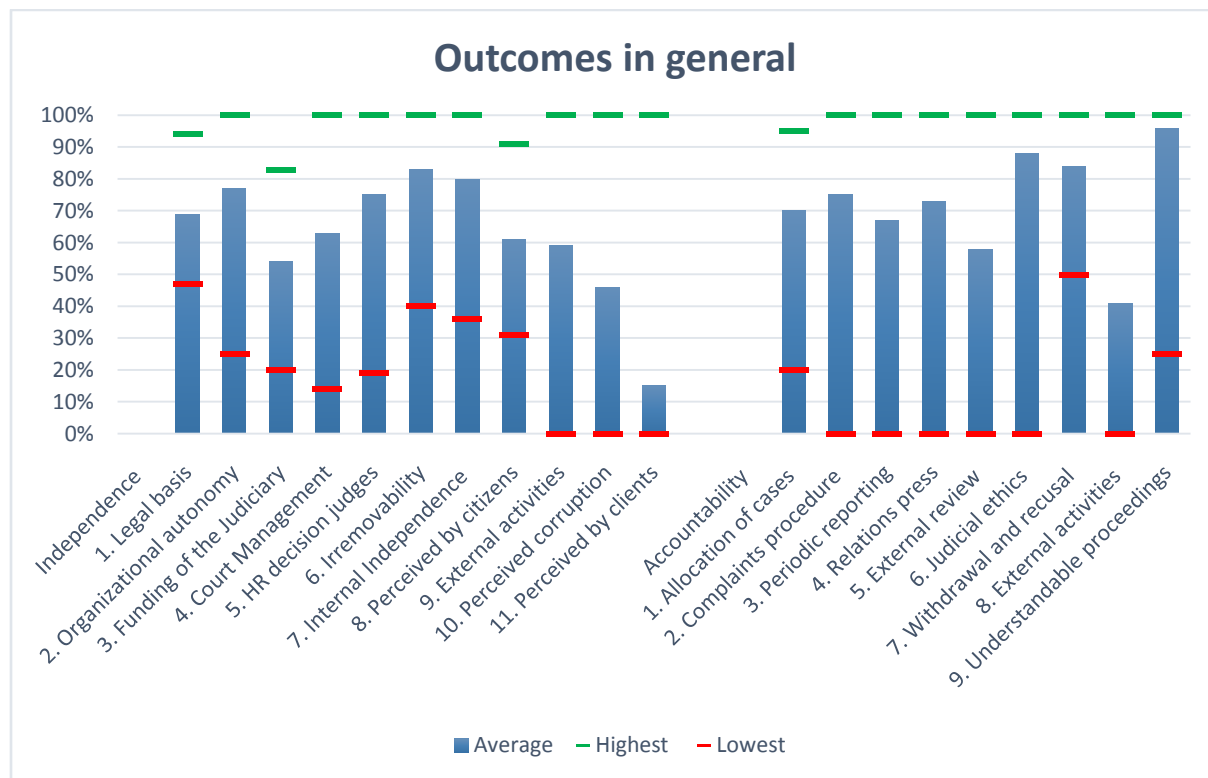
Исходи су сажети у бројкама испод свих земаља заједно. Број бодова за сваку земљу у комбинацији са минималним и максималним постигнутим резултатом у било којој од земаља учесница представљен за сваки индикатор. Индикатор 12 о независности према мишљењу судије нису укључени у ову фигуру, али је детаљно обрађен у следећем одељку као посебно истраживање спроведено да прикупи податке о овим перцепцијама.

Начин презентације

Објективни индикатори експлицитно су поставили стандард о томе како би формални аранжмани требало да изгледају. Они одређују шта је добро, а шта је мање добро. У идеалном случају, овај стандард треба да буде испуњен за све (под) индикаторе. Пројектна група није покушала да дефинише шта за сваки индикатор би представљало (само) прихватљив договор. Поред практичних питања, ово је у суштини непожељно. У извештају 2013/2014 кодови у боји су механички примењени на резултатима на скали од 0 до 10, где се 5 означава као неутрална. Ова презентација резултата може дати погрешан утисак да технички неутрални резултат је довољно добро. Да бисте избегли овај утисак, исходи за сваки индикатор су представљени као проценат стандардизованог максималног резултата који показује најбоље аранжмане. Као последица тога, статистички подаци, као што су просечна и стандардна одступања могу се израчунати за сваки под индикатор као и индикатор над свим земљама. То није могуће учинити преко индикатора.

4.1 Уопштени резултати

Доња табела даје просечну оцену по индикатору над свим члановима учесница и посматрача на ЕНСЈ. Црвена црта даје најнижу оцену било које земље и зелена црта највиши резултат. За све индикаторе висока оцена је добра и ниска оцена лоша. Очигледно, просечни резултати дају само груб индикатор резултата.

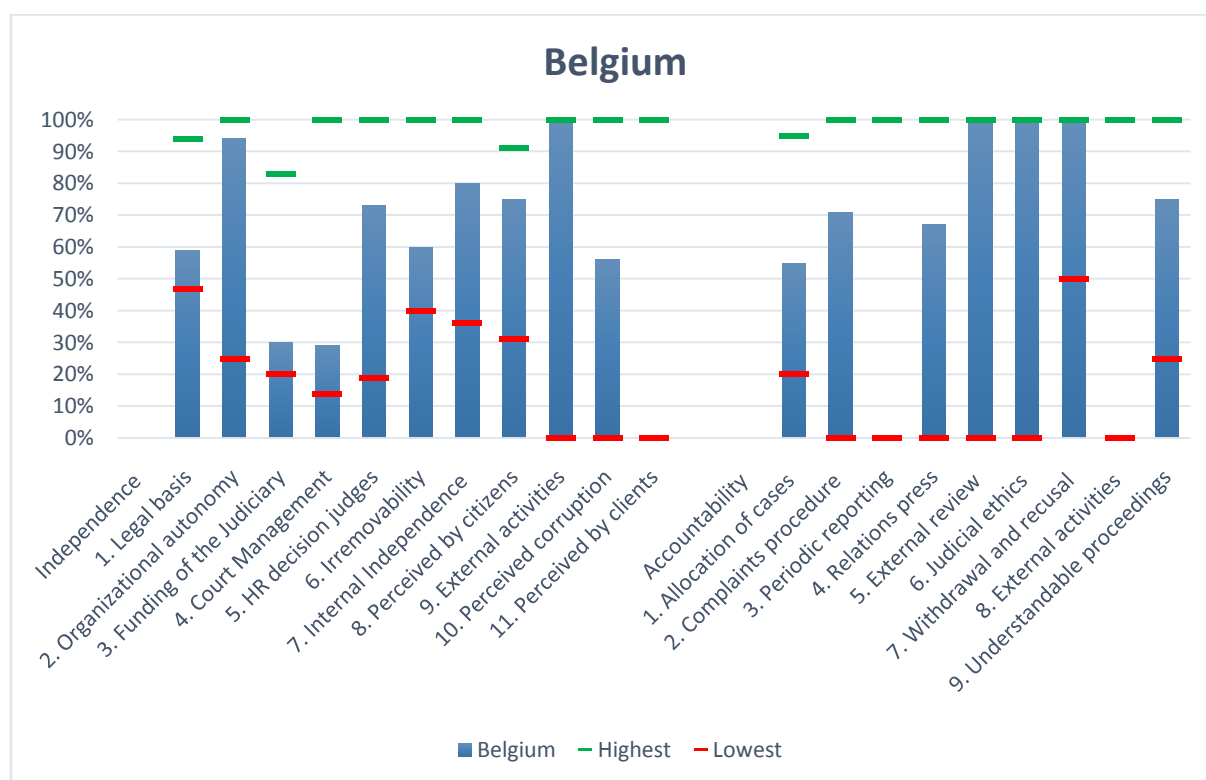

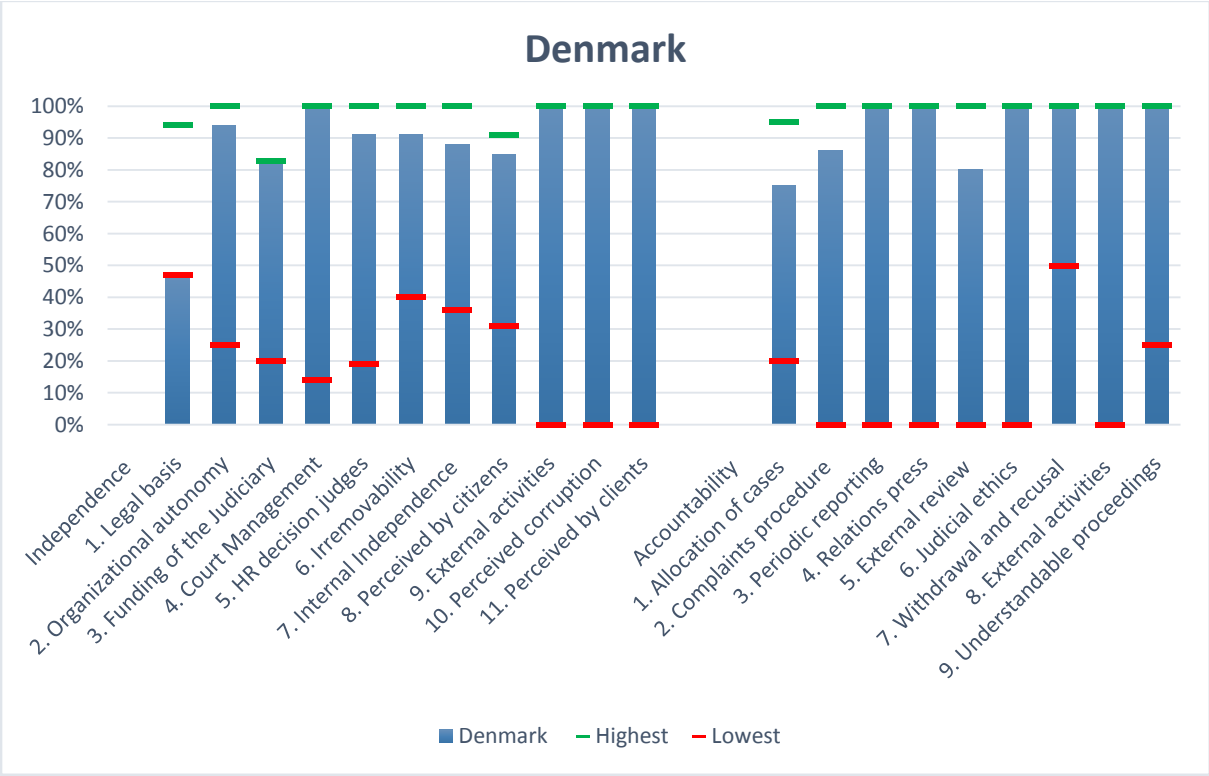
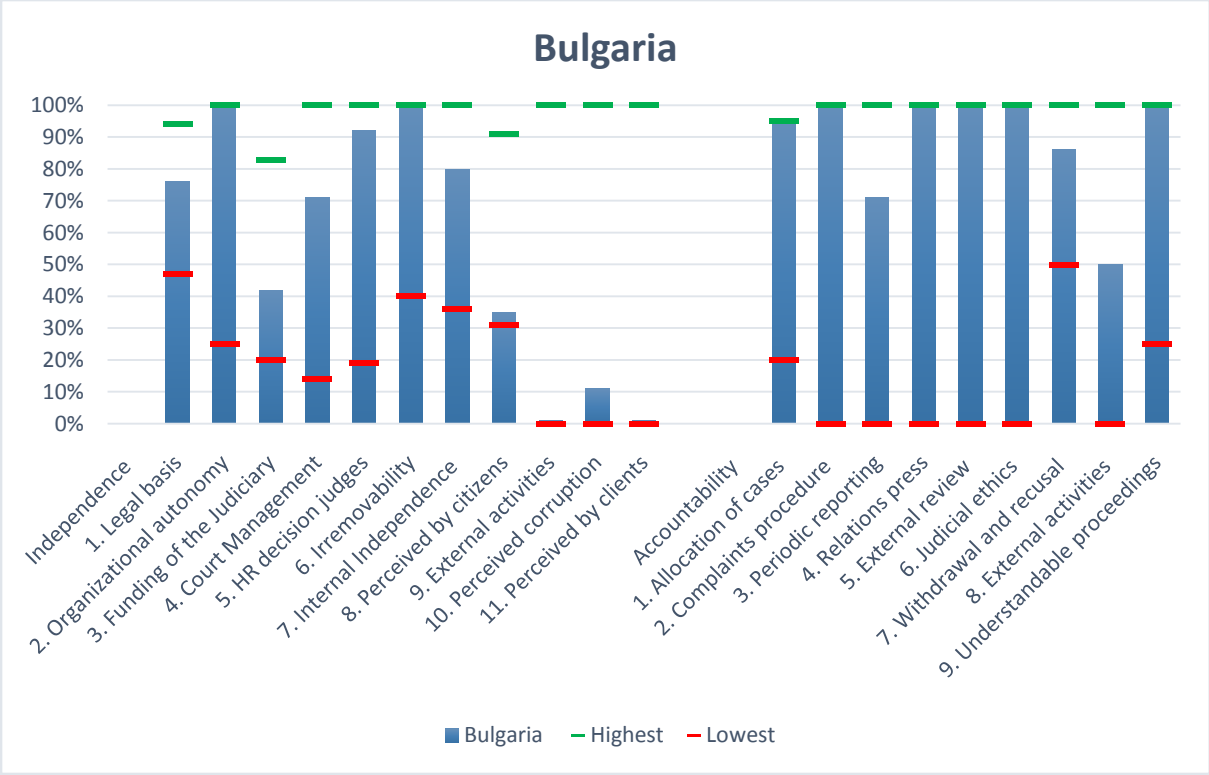
Ипак, неки општи закључци се могу извући из просека у комбинацији са глобалним прегледом исхода у земљи.

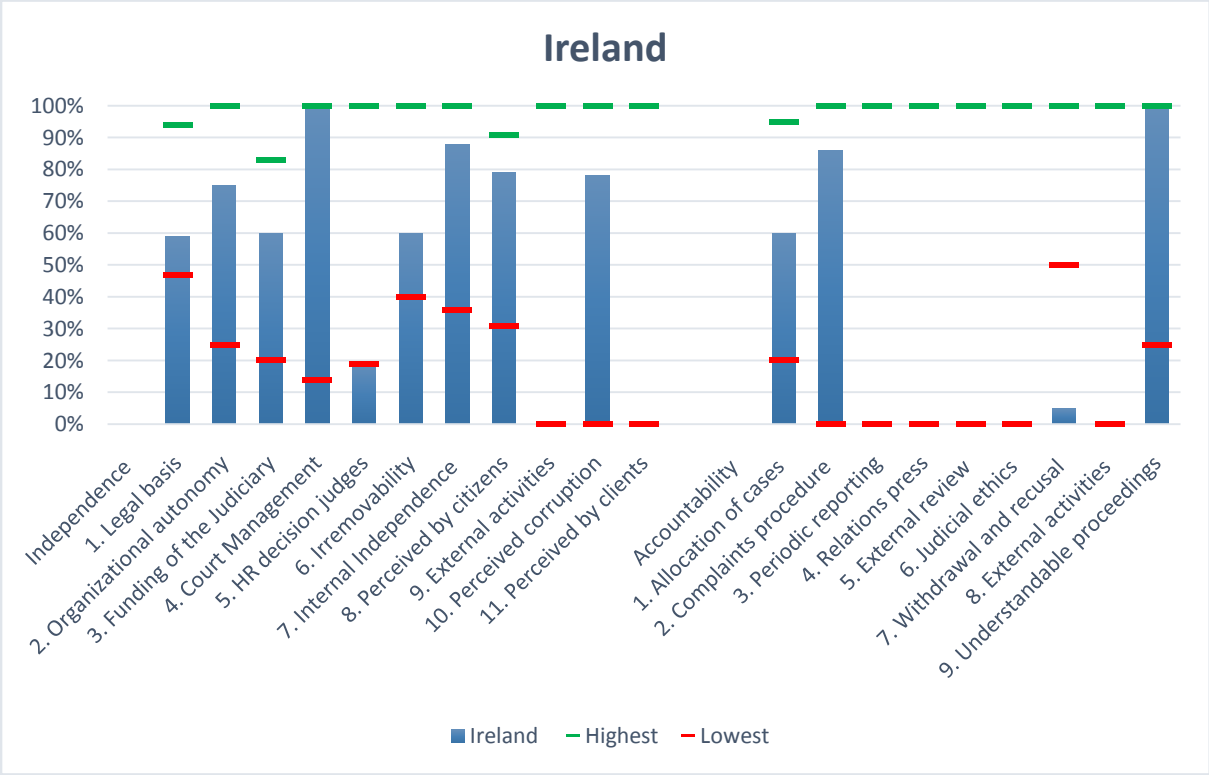
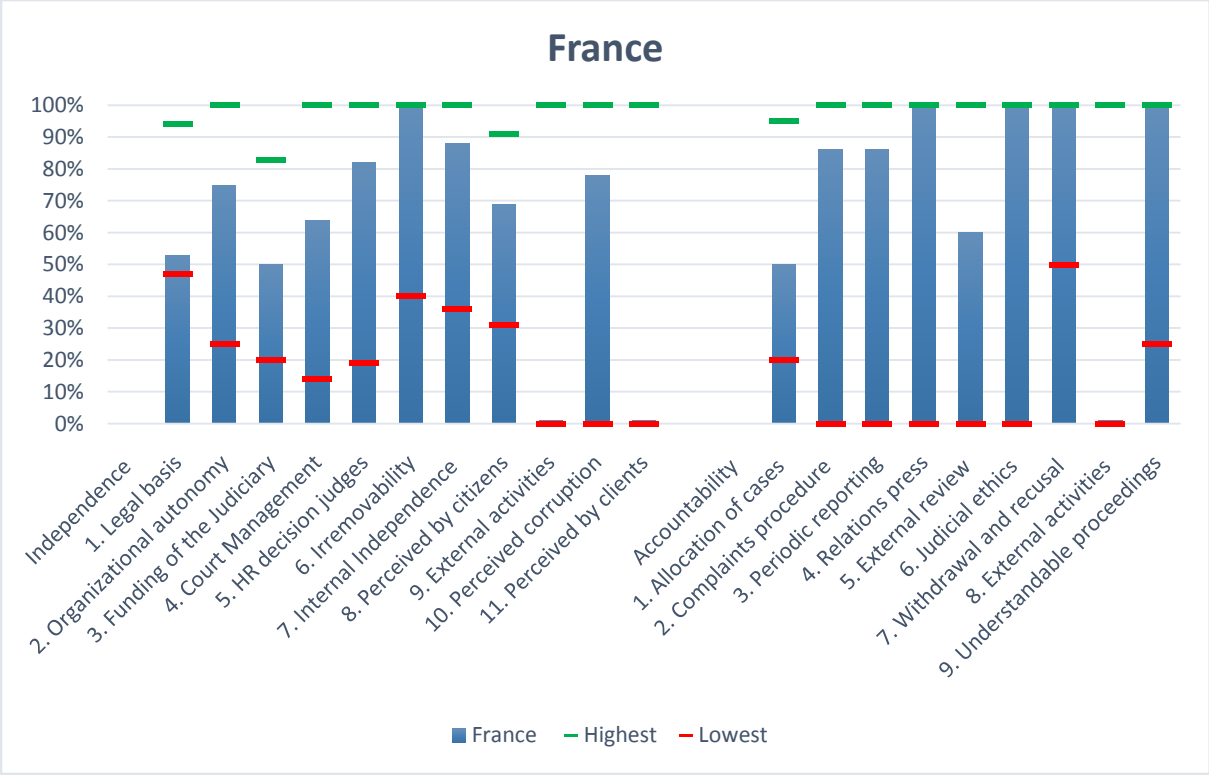
1. Има много простора за побољшање у погледу независности, као и одговорности, судећи по разлици између стварних резултата и шта се сматра добрим аранжманом (100%).
2. Генерално, земље постижу боље резултате на објективној независности (индикатори 1-7) него на субјективној независности (индикатори 8-11). Ово је изазвано у великој мери због недостатка података у вези са индикаторима 9 и 11. То је нарочито видљиво јер за многе земље нема информација о перцепцији клијената о судовима, што одражава недостатак интересовања за искуства корисника судова. Ова искуства гарантују много више пажње. Други разлог је што је перцепција негативна за многе правосуђа.

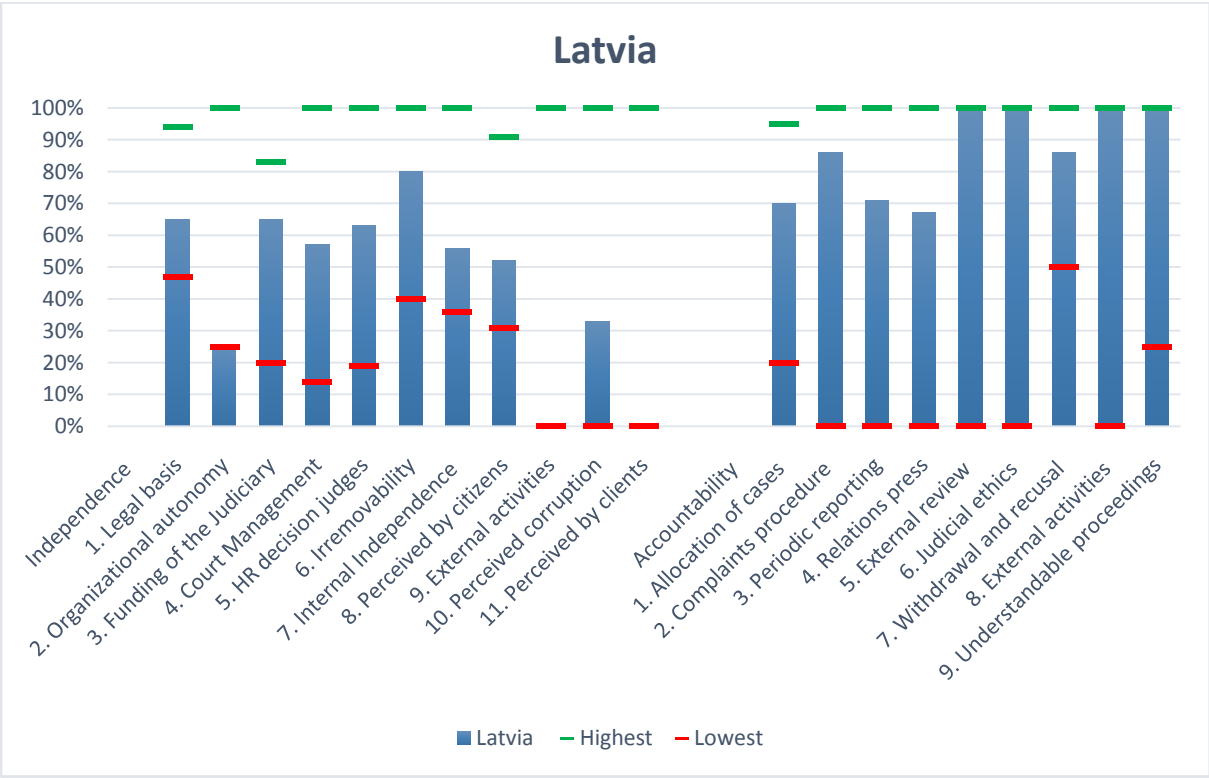
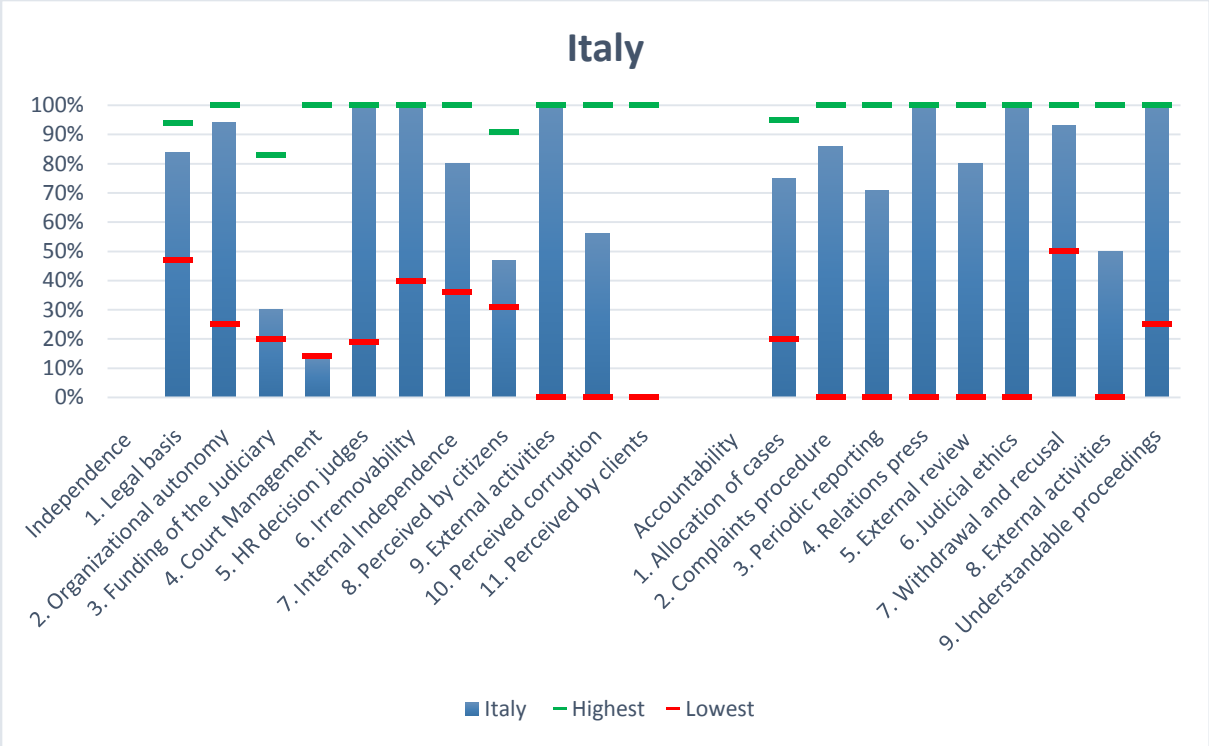
3. Што се тиче објективне независности (1-7) финансирање судства и управљања судовима резултира најниже. Финансирање судства генерално није добро уређено и правосуђа зависи од дискреционе одлуке од стране владе. Судска управа је и даље често у рукама - директно или индиректно - министарства правде. Доказано је да је тешко променити аранжмане у оба случаја.
4. У погледу одговорности спољашње ревизије и (откривања) спољашње функције судија добијају посебно ниске резултате. Спољашња ревизија је компликовано питање, јер, ако се не наручи од стране самог судства, отвара врата за уплитања у правосуђе и на тај начин умањује независност.

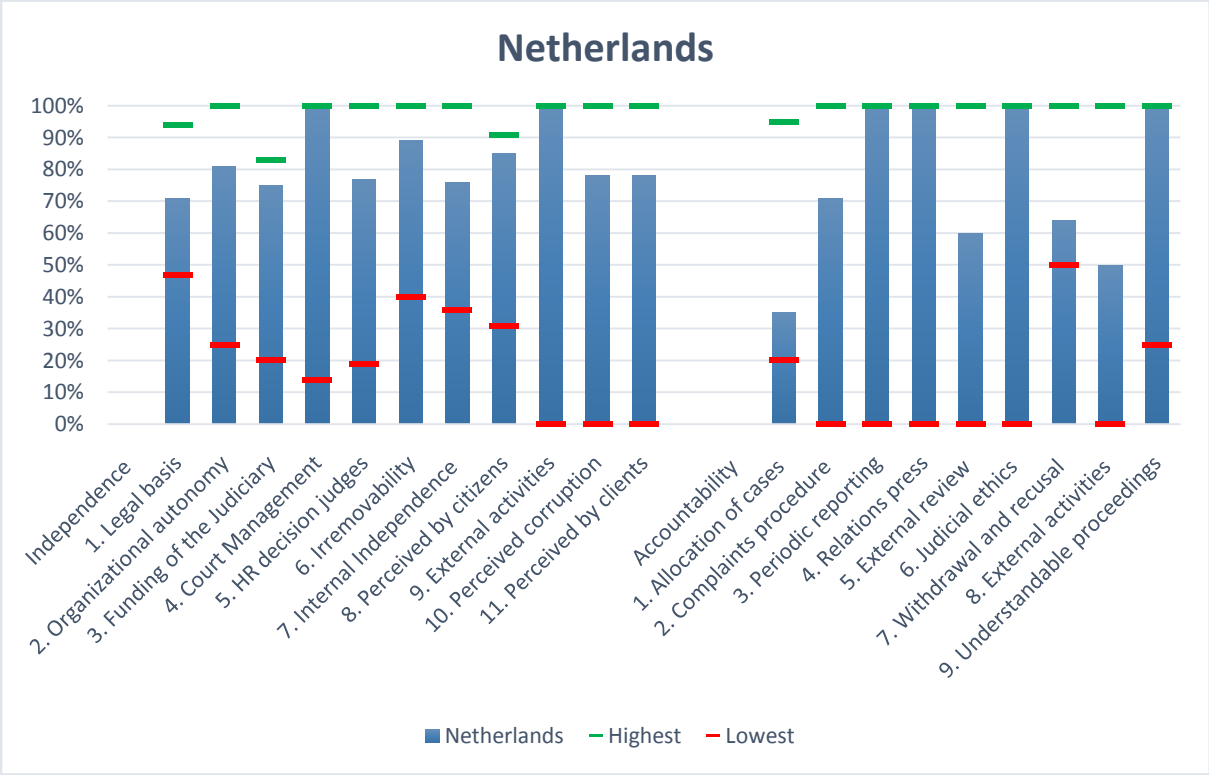
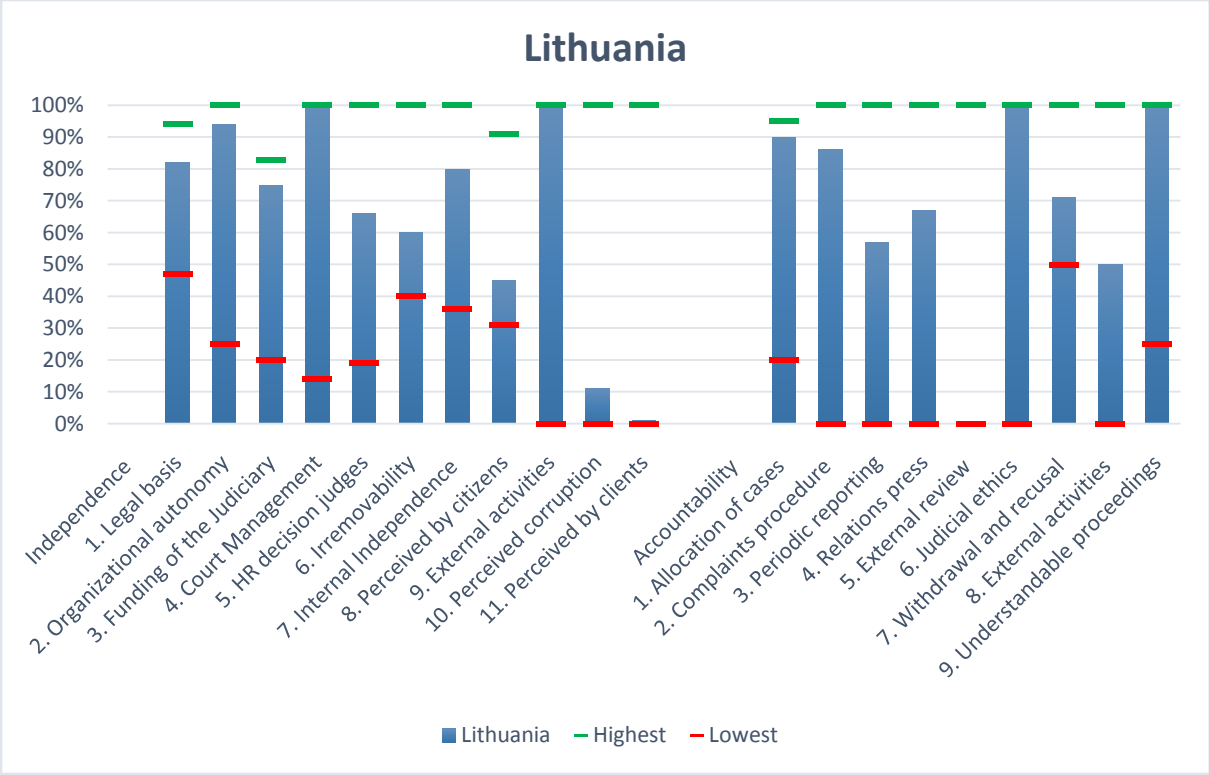
4.2.1 Резултати по чланицама

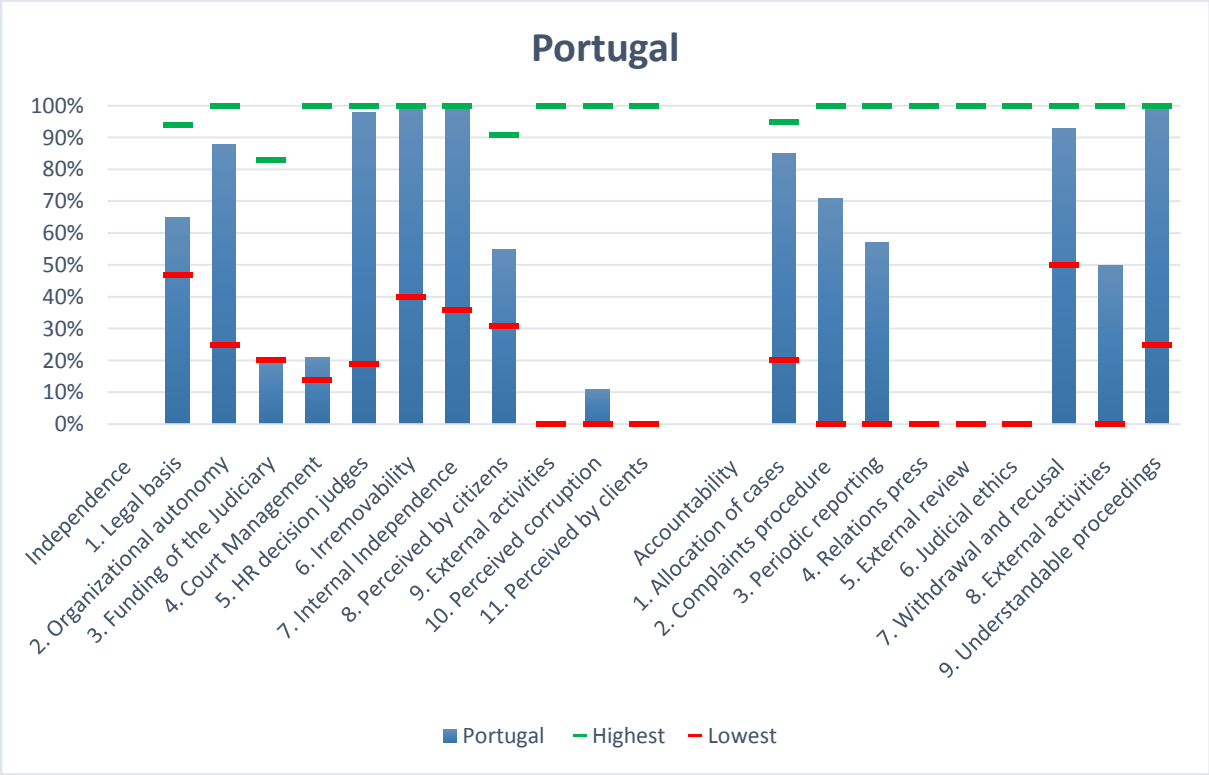
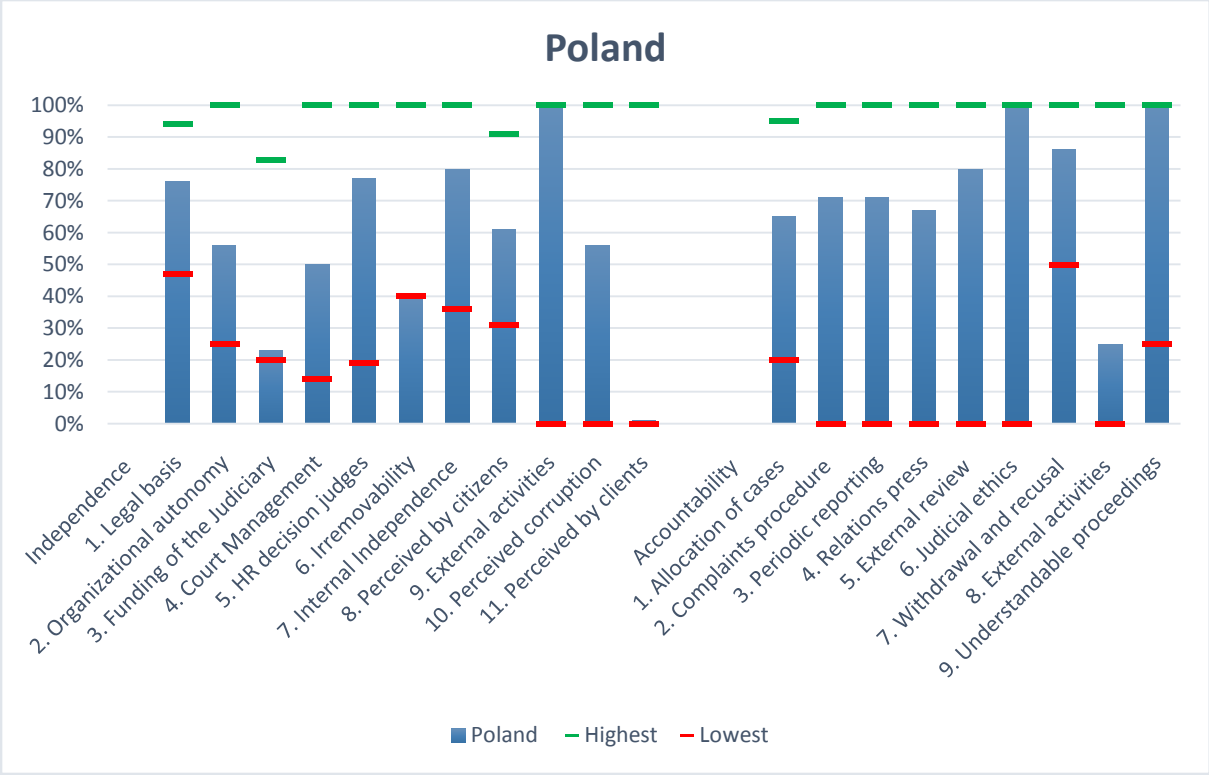

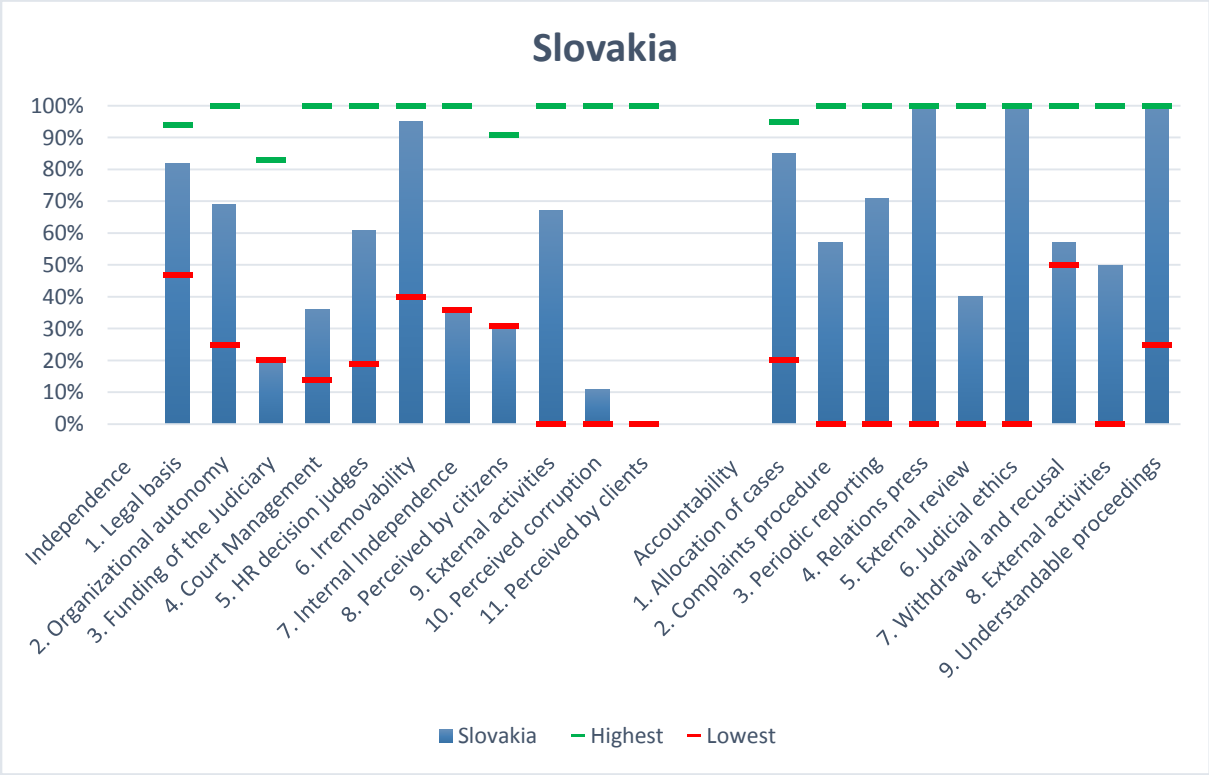
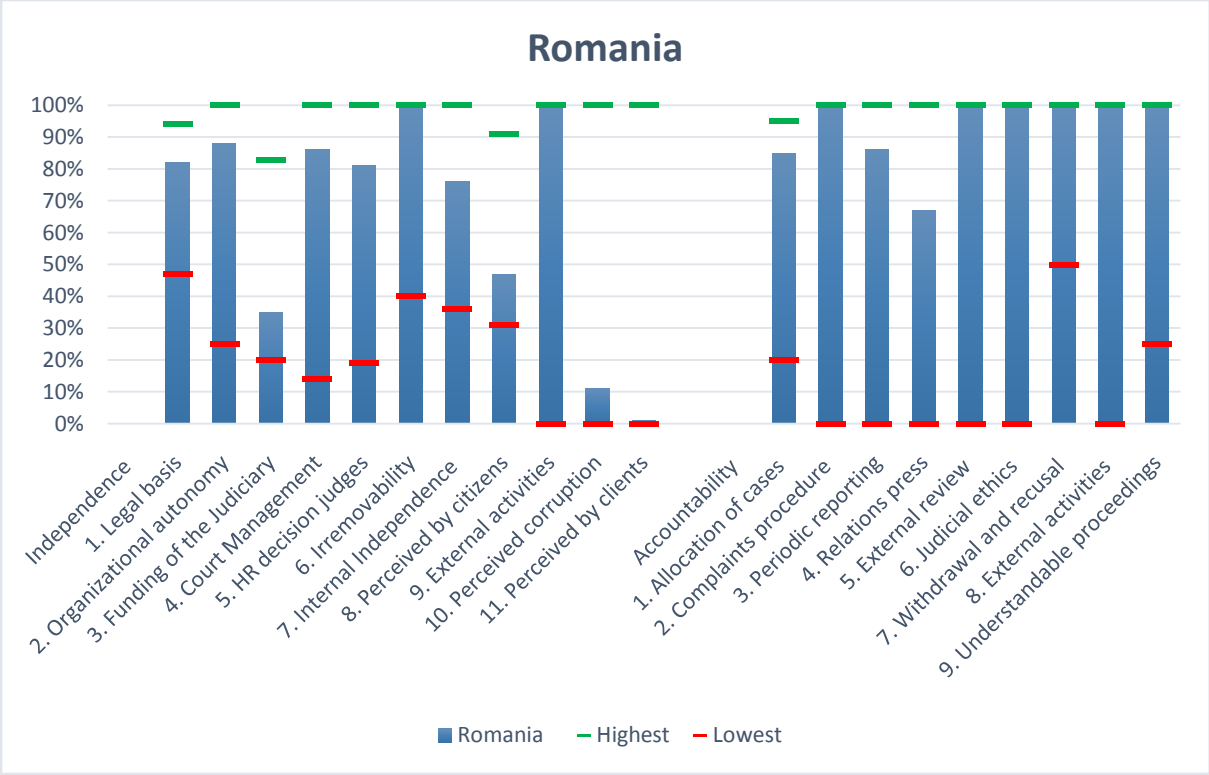

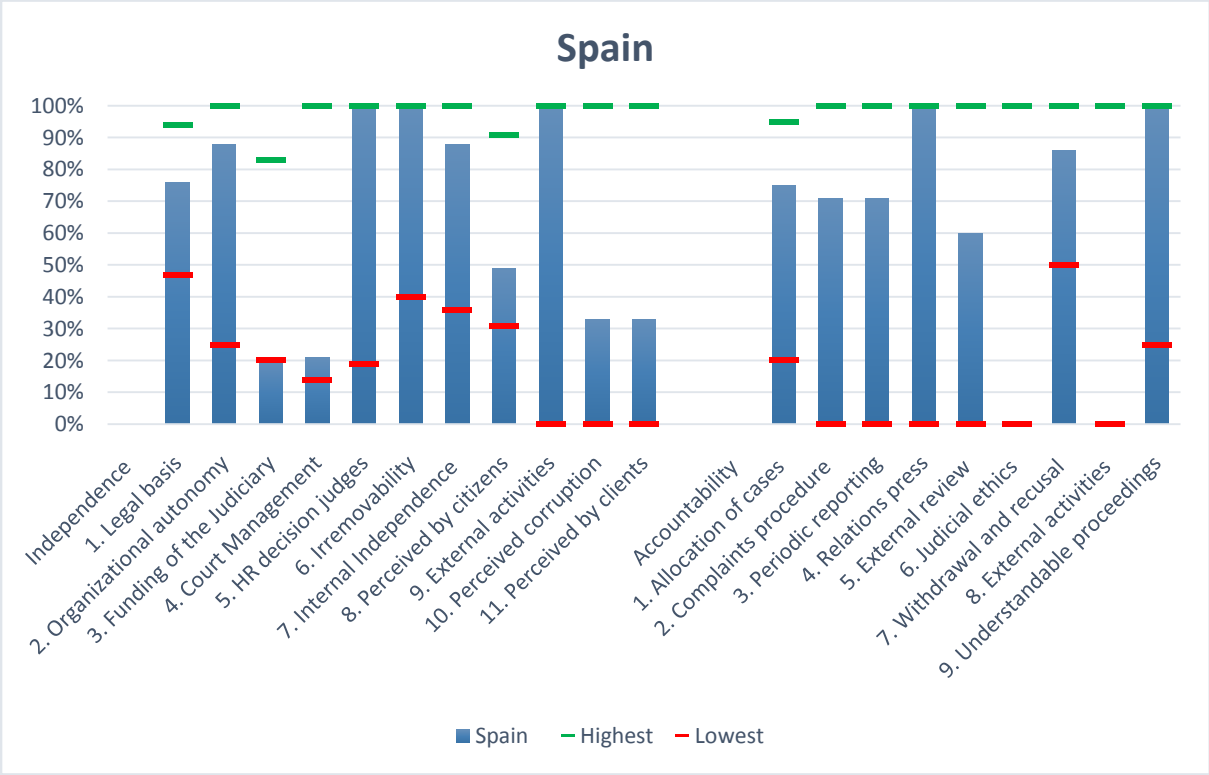
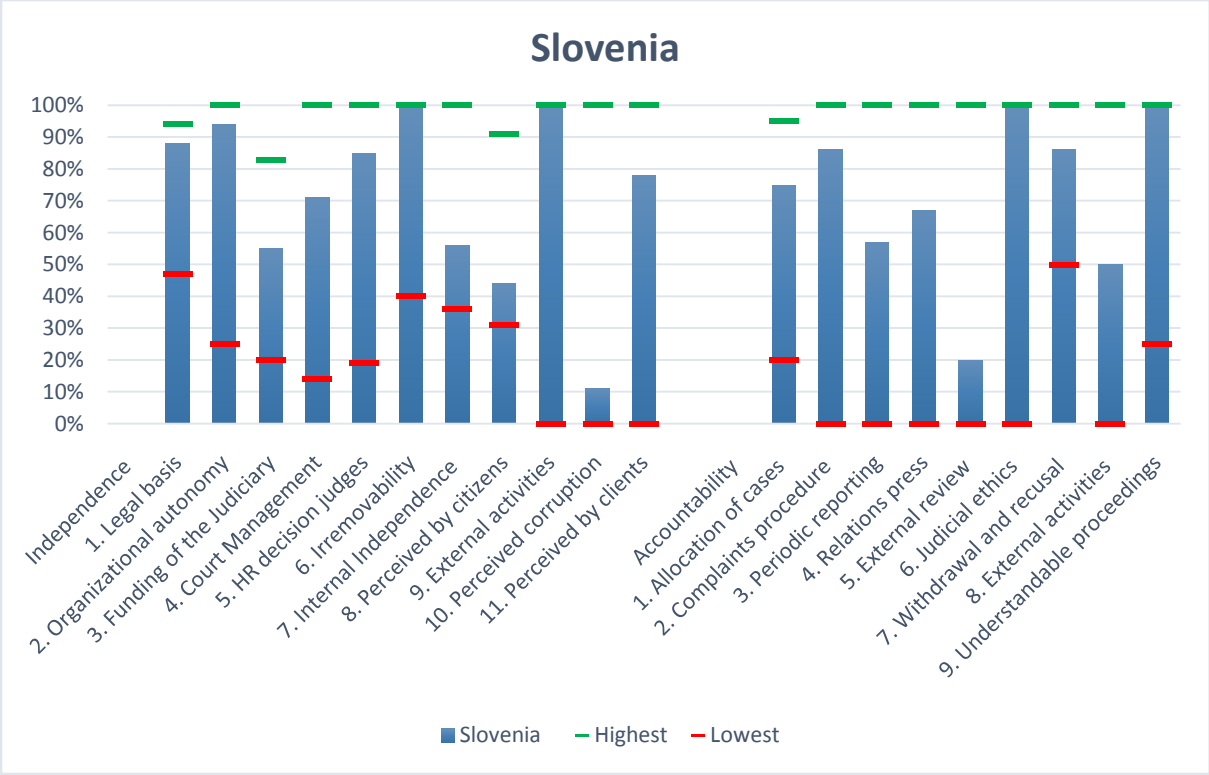

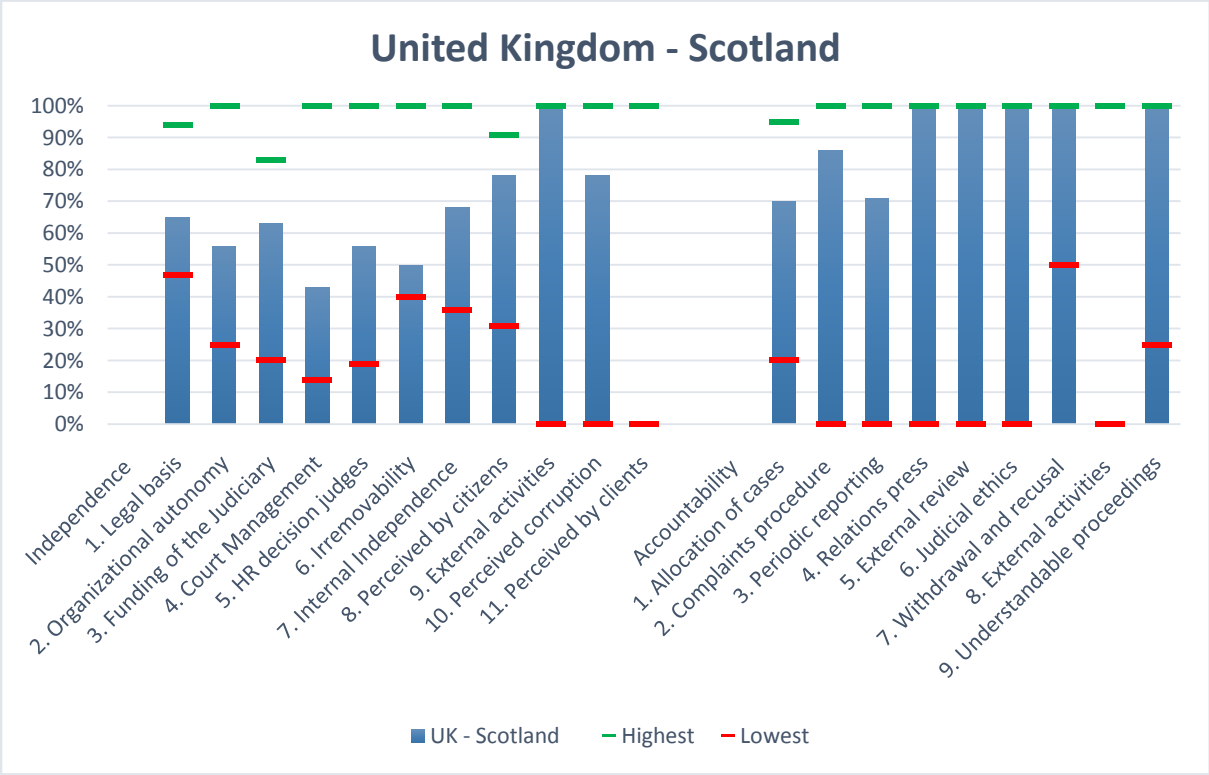
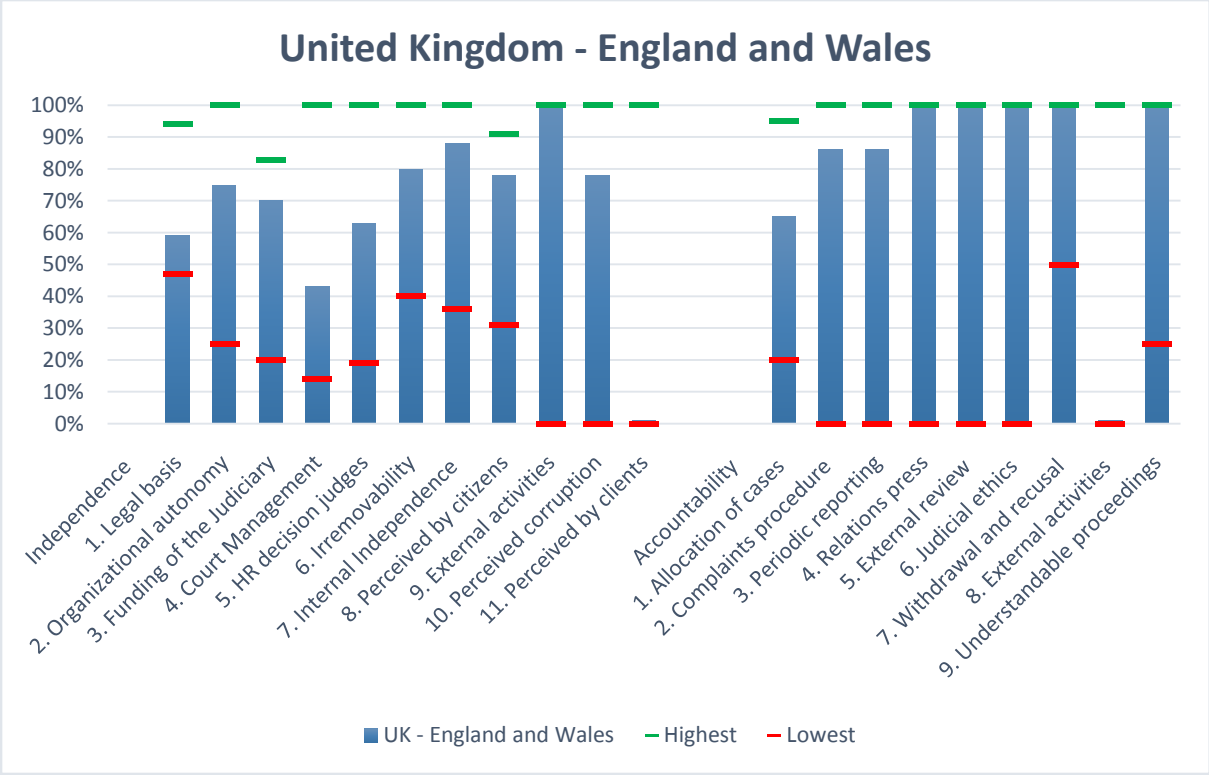

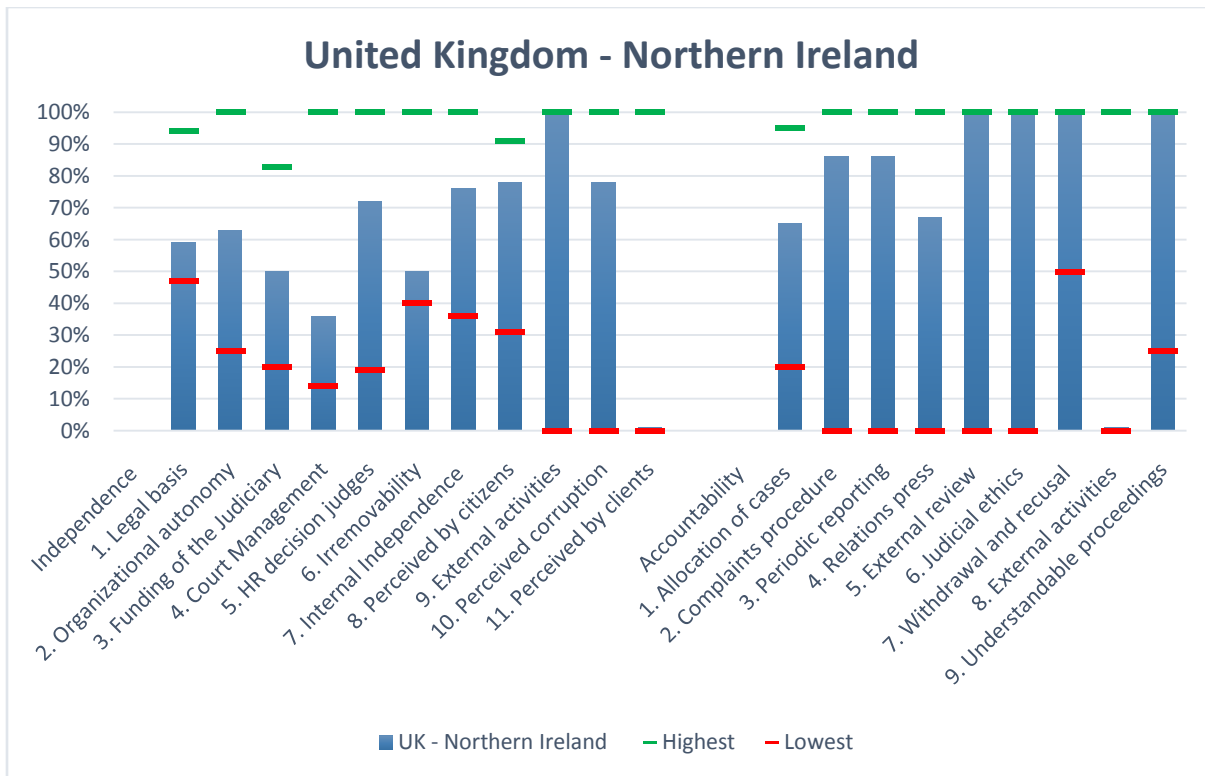

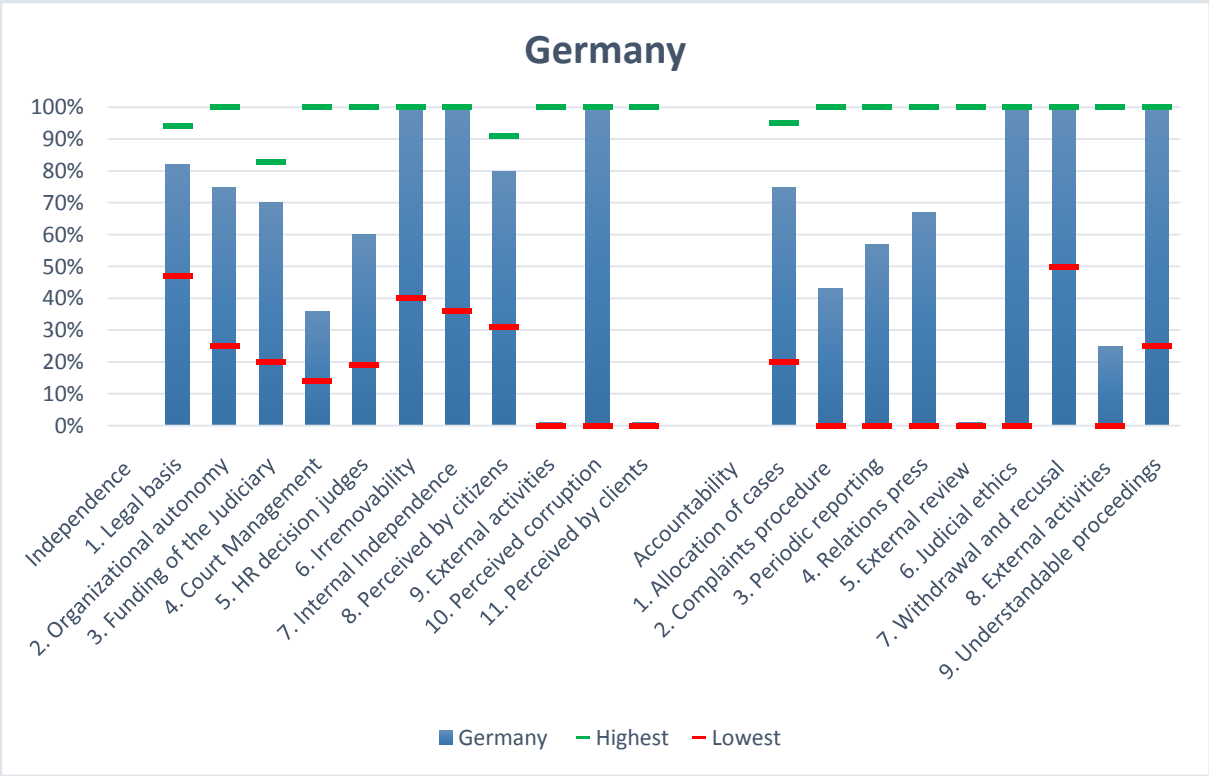
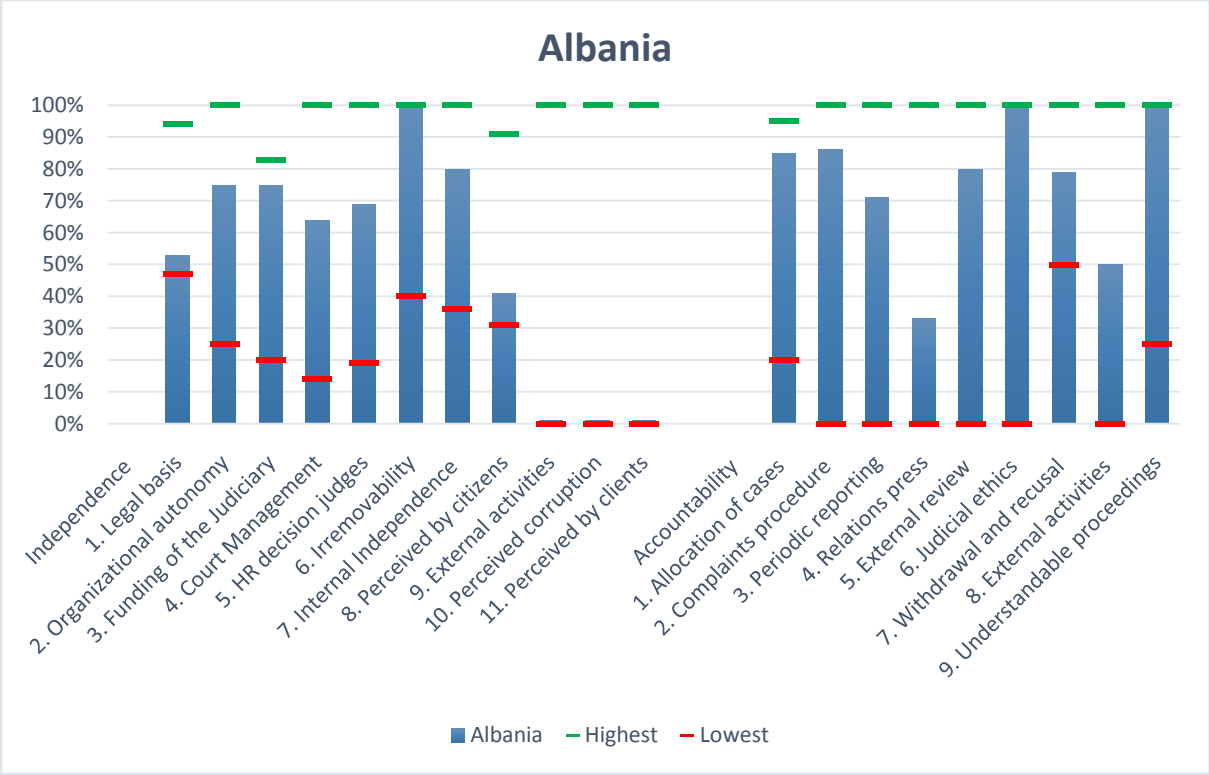

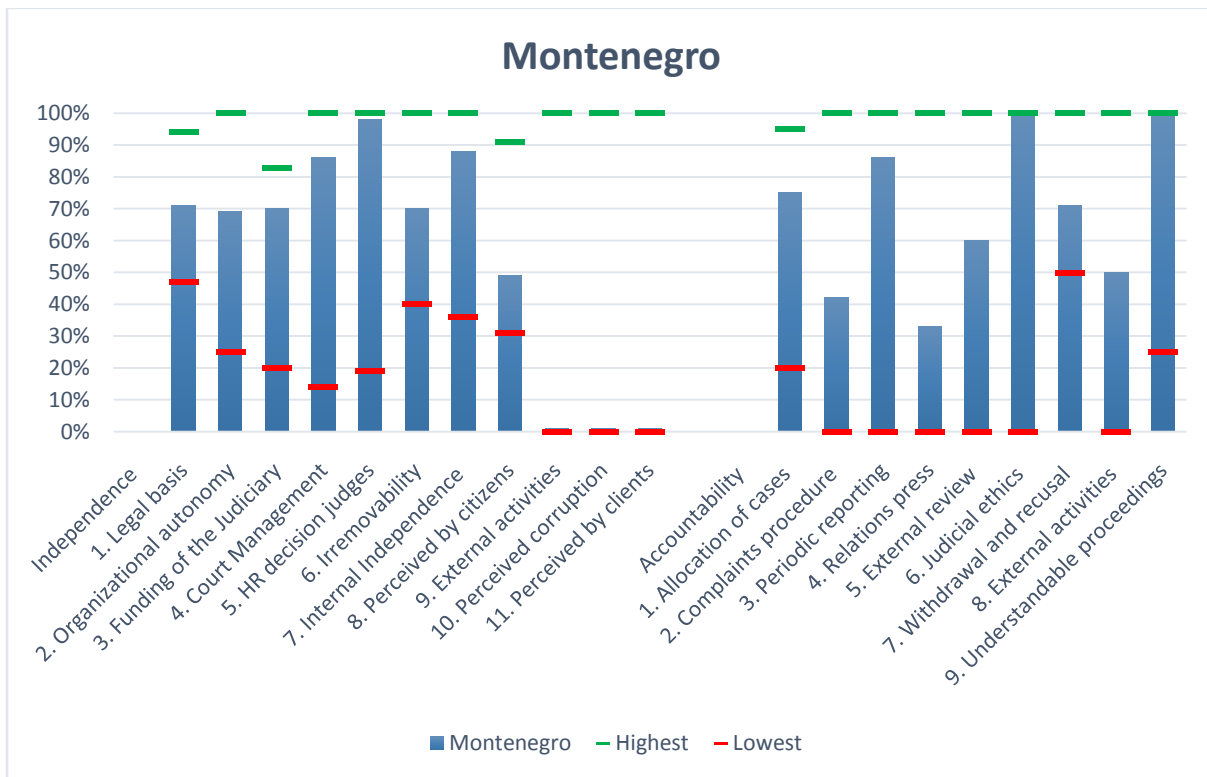
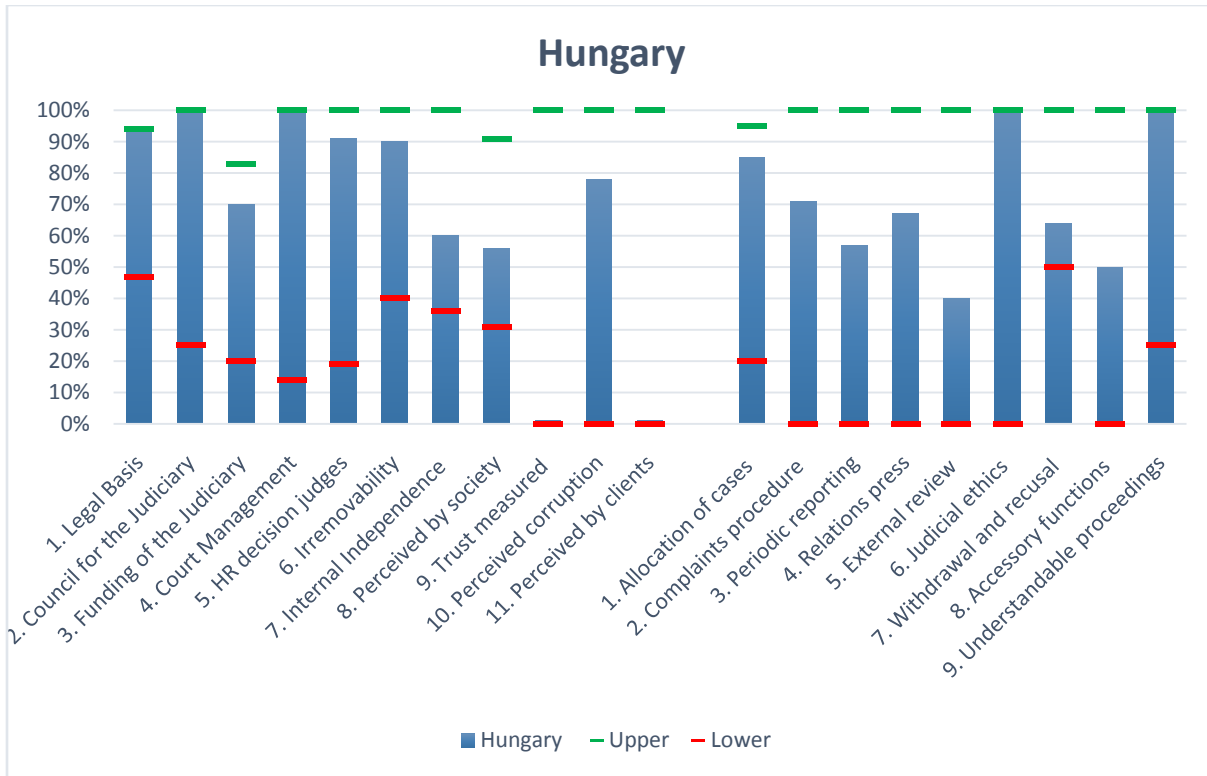

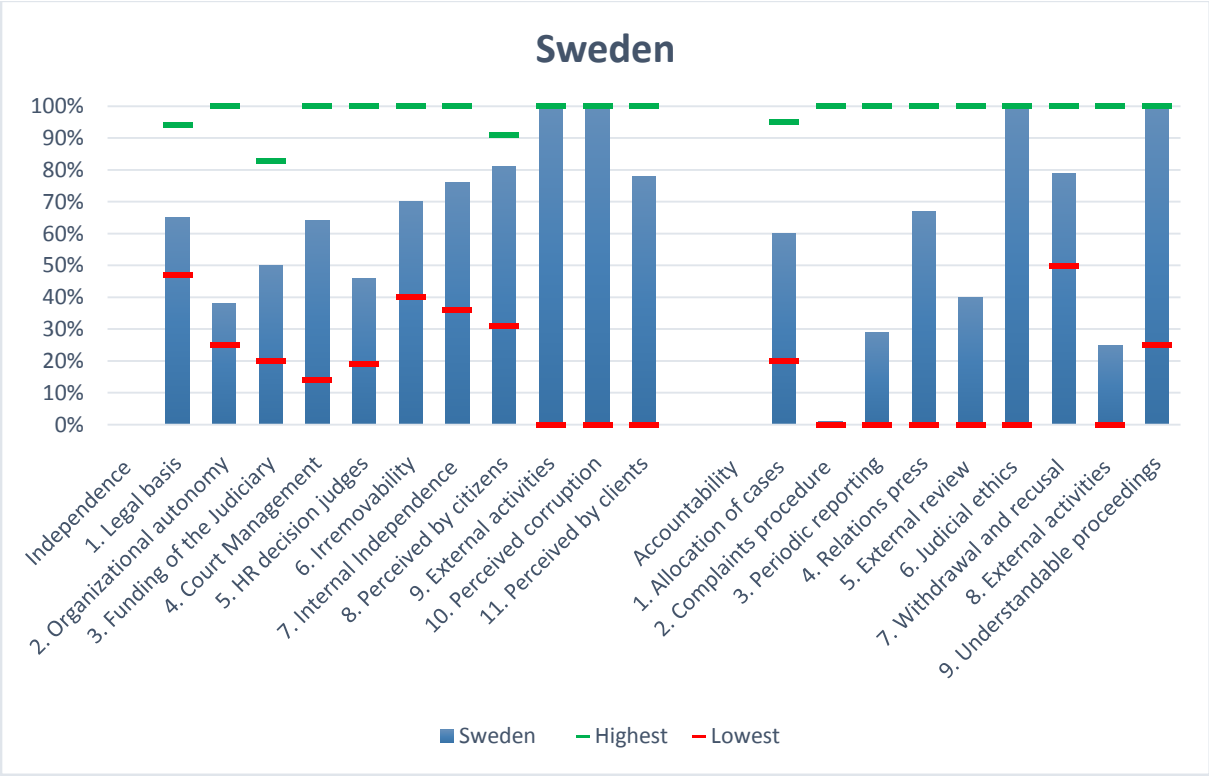
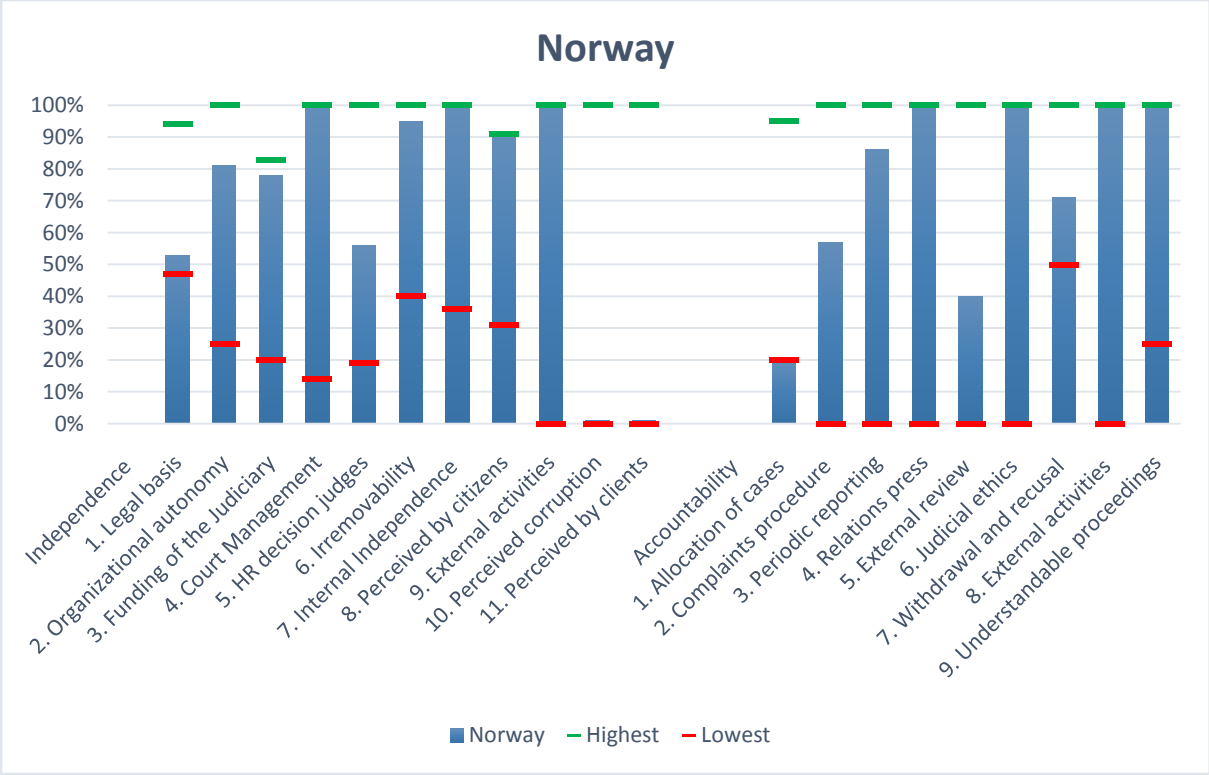

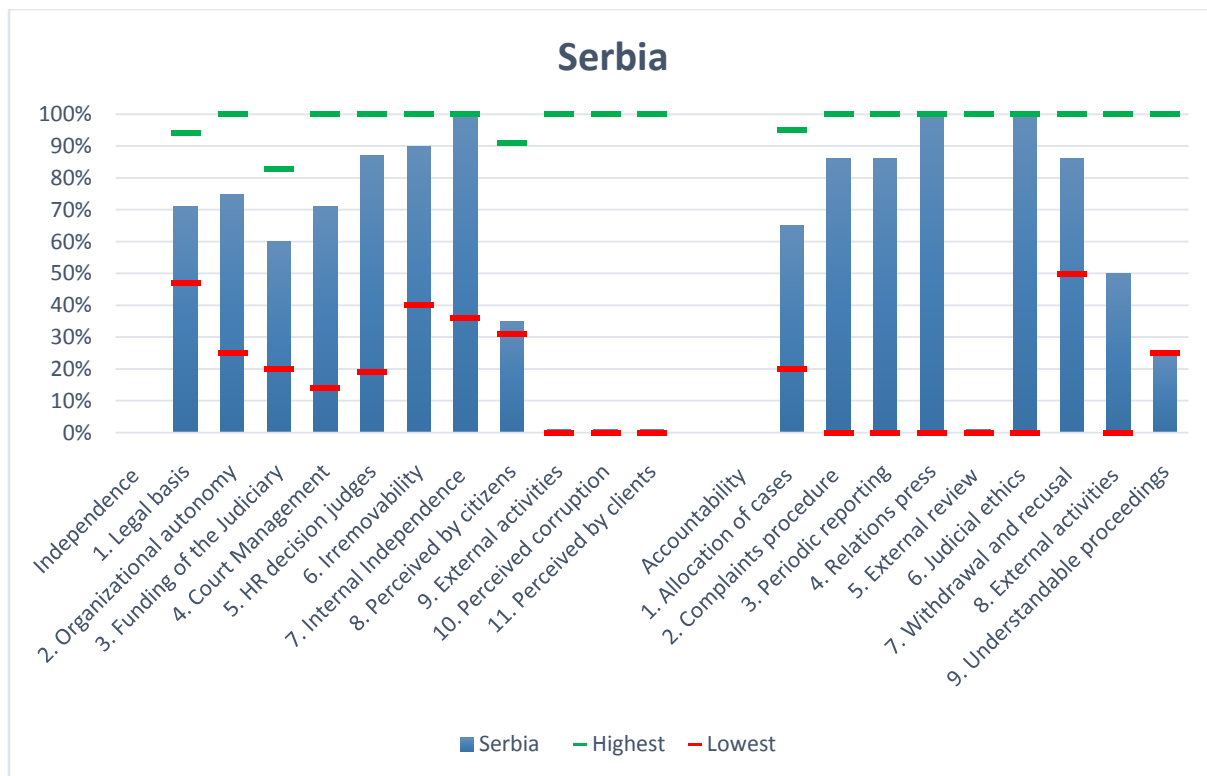
4.3.1 Резултати посматрача

Треба напоменути да неке земље међу посматрачима ЕНСЈ нису део ЕУ. Као резултат, ове земље нису учествовале у истраживањима становништва која су наручена од стране ЕК, и стога имају резултат нула на једном од под индикатора, од индикатора 8 (независност према мишљењу грађана) до индикатора 10 (корупција како је виде грађани).

5. Анкета међу професионалним судијама

Један од индикатора у односу на субјективну независност тиче се перцепције судија њихове независности (индикатор независност 12). У овом контексту веома је релевантно да знамо у којој мери саме судије верују да су независни. Ипак, оваква мишљења нису била предмет систематског истраживања у Европи. Да попуни ту празнину истраживање је организовано и спроведено путем интернета.

5.1 Методологија

Истраживање је послато свим члановима ЕНСЈ и посматрачима. Сви чланови и посматрачи који су вољни да учествују и који су у могућности да то учине у кратком временском периоду, добили су уводно писмо препоруке од председника ЕНСЈ судијама у оквиру својих надлежности. Писмо садржи линк на интернет сајту ЕНСЈ / савет Белгије који спроводи анкету. Испитаници су могли да попуне упитник *on-line* анонимно. Они су питаНи да наведУ земљу у којој су радили као судије. Савети су морали да одлуче за себе да ли или не да се преведе писмо увођења и истраживања. Судије могу да попуне упитник на било ком језику на који је истраживање преведено. Већини Савети била је у стању да

дистрибуира уводно писмо директно судијама, остали Савети морали су да пошаљу писмо председнику суда који је дистрибуирао писмо међу судијама његовог / њеног суда. Неки савети обезбедили су одобрење судија удружења своје земље. Истраживање је упућено само професионалне судије. У следећем делу питање перцепције судија поротника се расправља.

5.2 Дизајн истраживања

Истраживање је дизајнирано тако да се тражило од судија да дају оцену о њиховој независности (као што то доживљавају), али и истраживали су се различити аспекти независности. Да би се то урадило, питања у истраживању су повезана са индикаторима објективне независности, другим индикаторима субјективне независности и неким од индикатора објективне одговорности. Табела даје преглед ових веза.

Истраживање се састоји од следећих изјава и питања.

1а. Током последње две године био сам под неодговарајућим притиском да одлучим исход случаја на специфичан начин.

1б. Ако се слажете или у потпуности се слажем са 1а, од стране кога? Могућности које се нуде: Странке и њихови адвокати, Влада, Скупштина, остале судије (укључујући и удружења судија), судска управа (укључујући председника суда), Савет за правосуђе, Врховни суд, Уставни суд, медији, друштвени медији.

2а. Верујем да су у мојој земљи током протекле две године поједине судије прихватиле мито као подстицај да одлучи случај (с) на специфичан начин.

2б. Ако се слажете или у потпуности се слажем са 2а, да ли се то дешавало на ретко, повремено или редовно.

3а. Током последње две године сам био под претњом стварне, дисциплинске или друге акције, због тога како сам одлучио случај.

3б. Током последње две године моје одлуке или акције су директно погођенетужбом, или претњом тужбе, за личну одговорност.

4. Верујем дасу у току последње две године случајеви додељени судијама које нису у складу са утврђеним правилима и процедурама како би се утицало на исход конкретног случаја.

5а. Верујем да су судије у току последње две године у мојој земљи биране не само на основу способности и искуства.

56. Верујем да су судије у мојој земљи у последње две године унапређиване не само на основу способности и искуства.

6. Верујем да су одлуке појединих судија у мојој земљи, током последње две године, биле директно погођени стварним, или предбиђеним, акцијама медија (нпр. штампа, телевизија или радио).

7. Верујем да су одлуке појединих судија у мојој земљи, током последње две године, биле директно погођени стварним, или предбиђеним, акцијама друштвених медија (нпр. Facebook, Twitter или LinkedIn).

8. Током последње две године, верујем да је моја независност као судија поштована од стране следећих актера (списак као што је горе 1б).

9а. Током последње две године дошло је до промене у мојим радним условима у односу на (више одговора је могуће) у вези са: Платом, Пензијом, Старосном границом, Предметима, Судским изворима. Такође, следеће опције су представљени: Ја сам се преселио у другу функцију, одељак или суд и морам да доносим одлуке у складу са судском праксом суда.

9б. Верујем да су промене које су се догодиле у мојим условима рада у односу на домене наведене у 9а директно утицале на моју независност (више одговора је могуће).

10. На скали 0 - 10 (где 0 значи "нису независни уопште" и 10 значи "највиши могући степен независности"), професионалне судије у мојој земљи нису независне уопште или су потпуно независне.

11. На скали 0 - 10 (где 0 значи "нису независни уопште" и 10 значи "највиши могући степен независности"), као судија не осећам се независно уопште или се осећам потпуно независно.

Општа питања су 1а, 10 и 11. Индикатор независност 12 може се мерити помоћу ова три питања из истраживања, појединачно или у комбинацији. Ово наравно захтева анализу доследности одговора на анкету.

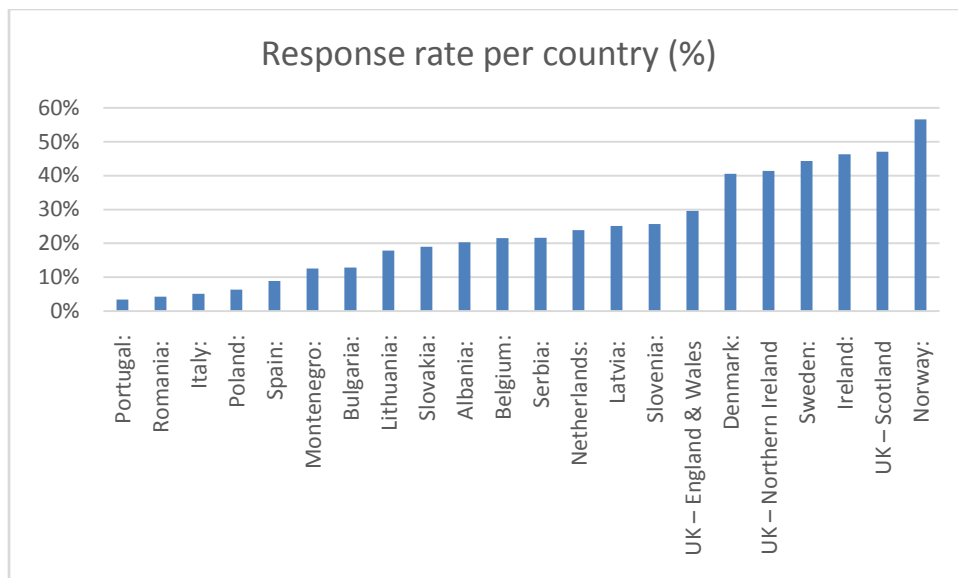
Релевантне везе између питања из упитника и индикатора су следеће:

Индикатор	Анкета
Независност индикатор 1: легални основ независности	Анкета 1а: неприкладан притисак од стране владе, парламента, (друштвених) медија

	Анкета 8: поштовање независности од стране владе, парламента и (друштвених) медија
Независност индикатор 1 (под-индикатор плате)	Анкета 9а и 9б: платом, пензијом, старосном границом
Независност Индикатор 3: финансирање правосуђа	Анкета 9а и 9б: предметом, судским изворима
Независност индикатор 5: Одлуке људских ресурса	Анкета 3а: Утицај дисциплинске мере Анкета 5 и 5б: именовање и напредовање судија не на основу заслуга
Независност Индикатор 6: Непреместивост	Анкета 9а и 9б: Ја сам се преселио у другу функцију, одељак или суд
Независност Индикатор 7: унутрашња независност	Анкета 1а и 1б: неприкладан притисак од других судија, Управни суд, савет, Врховни суд, Уставни суд Анкета 8: поштовање независности судске управе, савета, Врховни суд, Уставни суд, Удружење судија Анкета 9а и 9б: број предмета Анкета 10: смернице Анкета 11 и 12: притисак од стране руководства суда
Независност индикатор 8: корупција у судству како је виде грађани	Анкета 2а и 2б: прихватање мита
Одговорност индикатор 1: додела предмета	Анкета 4: одступања од назначених правила
Одговорност индикатор 4: односи са медијима	Анкета 6 и 7: утицај (друштвених) медија

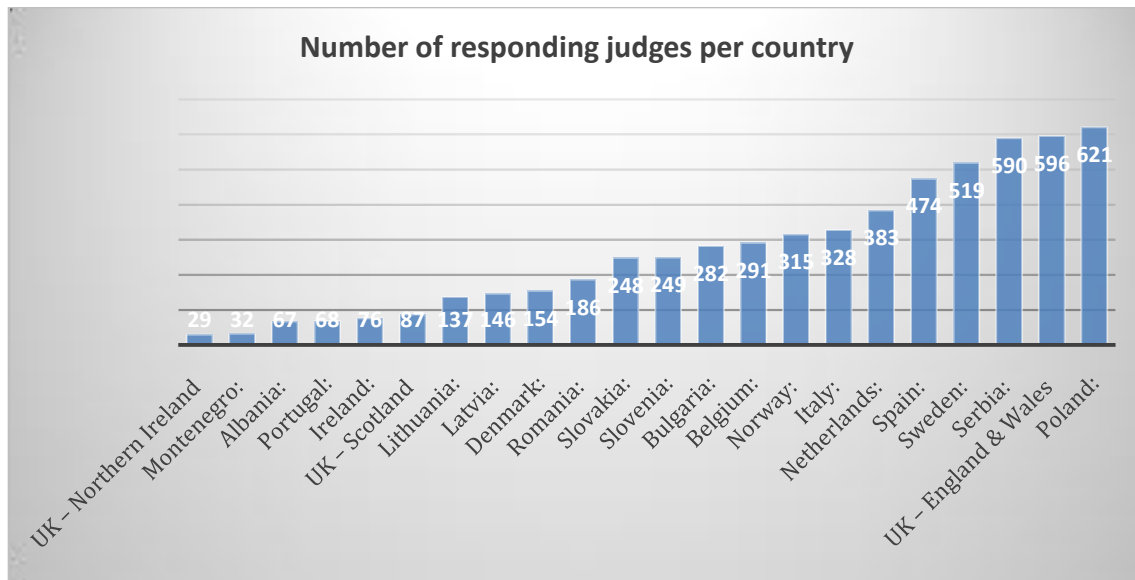
5.3 Стопа одговора по земљи и репрезентативности

График даје преглед одговора међу судијама који су добили анкету међу земљама које учествују. Земље су рангиране од ниске до високе стопе одговора.

Стопа одговора варира од 3% у Португалу до 57% у Норвешкој. Због број земаља са релативно великим бројем судија који су добили ово истраживање има ниску стопу одговора (Румунија, Италија, Пољска, Шпанија) укупан одговор преко свих земаља које су учествовале је 13%, што је прилично ниско.

Међутим, за репрезентативност резултата анкете апсолутни број одговора по земљи је важнији. Чак и ако је одзив у земљи мали, резултати могу бити смислени. У поређењу: истраживања становништва покрива обично само мали део популације, али су ипак смислена. Једини проблем је што одговор није селективан, односно судије које су одговориле се не знатно разликују од оних које нису у аспектима који су релевантни резултатима анкете. Ово је релевантно са сваком стопом одговора која није близу 100%. Графикон приказује број судија који се одазвао по земљи, рангирано по броју.

Број анкетираних судија варира од 29 у Северној Ирској до 621 у Пољској. Интервал поверења око резултата за земље са малим бројем испитаника (посебно Северне Ирске и Црне Горе) ће бити релативно велики. За већину земаља бројеви су довољно високи да разликујемо смислене разлике.

У следећем пасусу исходи за све земље дати. У наредном параграфу (5.6) за главно питање истраживања ће бити наведено који се проценат негативно значајно разликује од просека преко свих земаља учесница.

5.4 Резултати

У овом параграфу представљени су резултати истраживања у табелама по питању из анкете за све земље учеснице. На овај начин подаци буду доступни укратко. Такође, мишљења 5.878 европских судија доступни су на први поглед. Као што је већ речено, одговор из неких земаља је веома мали, и стога је више смислено испитати резултате за све земље у вези, него да се фокусира на резултате појединих земаља, иако је од земље до земље приступ такође статистички оправдан (видиследећи пасус).

Пре табела, сажети су резултати.

1. Иако постоје разлике међу земљама, већина судија није била под неодговарајућим притиском да донесе одлуку у предмету на специфичан начин у последње две године (1a). Имајте на уму да бити под неодговарајућим притиском не значи да су судије подлегле том притиску. У складу са тим, просечна оцена судија сваке земље када је упитан да процени своју независност на скали између 0 и 10 (10 је потпуно независан)

је 8 или више (13). На питање о независности судија своје земље у целини, просечна оцена је 7 или више (са једним изузетком од 6) (14).

2. Када се јавља неприкладан притисак, долази са разних страна, спољашњих и унутрашњих (16).

3. Узимање мита је још један облик одустајања од независности. Што се тиче веровања међу судијама да ли је мито прихваћен, јасно постоји подела у Европи. У отприлике пола испитаних земаља судије не верују да се мито узима уопште, док је у другој половини значајан проценат судија које верују да је подмићивање повремено или ретко (2).

4. Према судијама, унутрашње ствари, као што су додела предмета и дисциплинске мере нису велики проблем када је у питању утицај на исход предмета (3, 4). Такође, руководство суда ретко врши притисак на судије да закључе предмете на специфичан начин (11). Међутим, многе судије доживљавају притисак да закључе предмете у одређеном року (12). Ово се такође јавља у земљама које су иначедале врло високу оцену о независности. Судије нису биле питане да ли то осећају као претњу за њихову независност, а отворено је за расправу да ли је такав притисак добар или лош. Исти је случај и у погледу доношења одлука у складу са смерницама које је развио судија истог ранга (10). Ово сетакође јавља често, и опет се може тврдити да је ово добра ситуација, не из перспективе независности, али из перспективе јединствене примене закона.

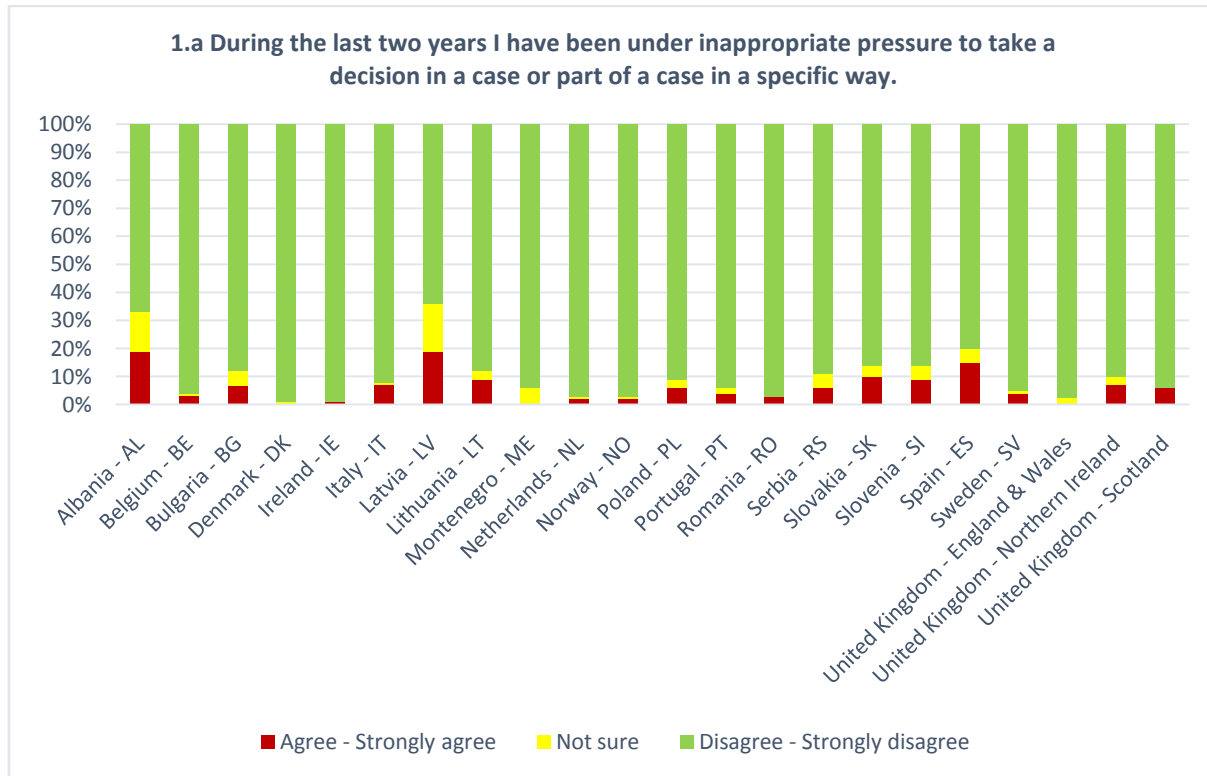
5. Утицај (традиционалних) медија о одлукама судија је важно питање. У многим земљама, судије верују да на одлуке утичу медији (6). Овај директан утицај не (још увек?) се јавља у вези са друштвеним медијима (7).

6. Судије су такође питане о променама у њиховим радним условима и утицај истог на њихову независност. Плата, број предмета и ресурси су сматрани факторима који утичу на независност (9).

7. Важно питање је именовање и унапређење судија. Многе судије у готово свим земљама верују да су судије именоване и унапређиване не само на основу способности и искуства (5).

8. На крају, да ли судије верују да њихову независност поштују други? Поштовање иде даље од одсуства вршења притиска на судије да закључе предмете на специфичан начин. То је стварна потврда важности независности судства. Велики проценат судија у већини земаља не осећа да њихову независност поштује влада, парламенти и медији

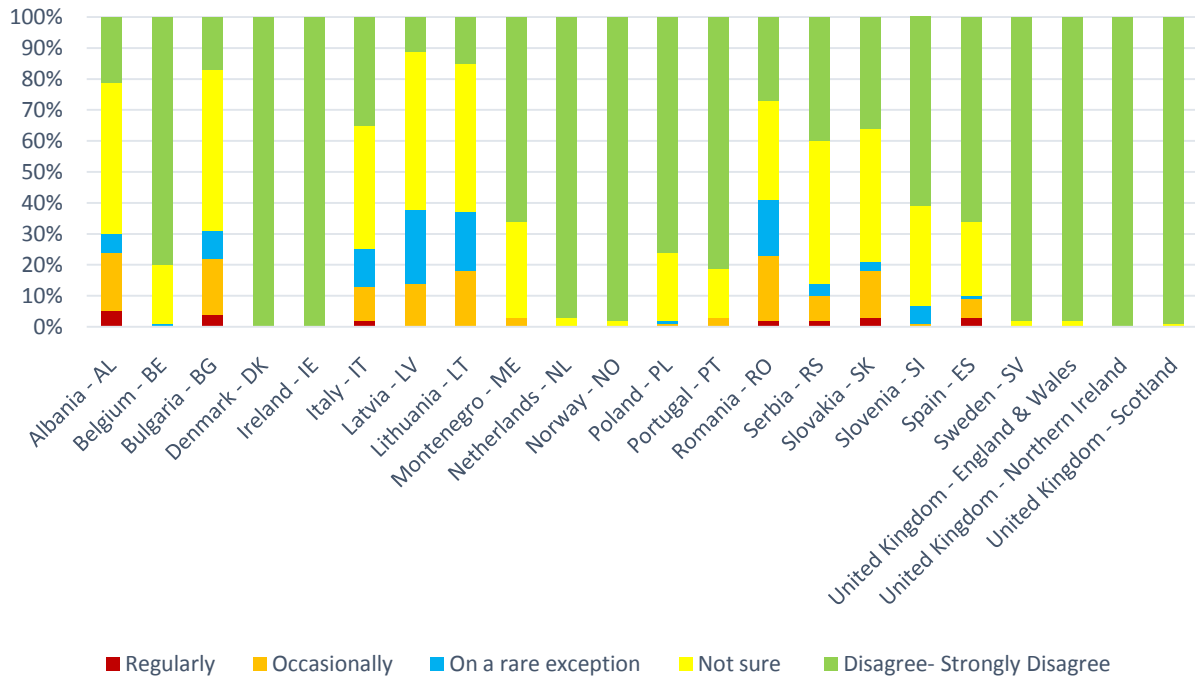
(друштвени). Уз неколико изузetakа, они сматрају да су поштовани од унутрашњих органа судства: судска управа, савет за правосуђе, Врховни суд, Уставни суд и удружења судија (8). Док други исход не може доћи као изненађење, први је посебно забрињавајући.

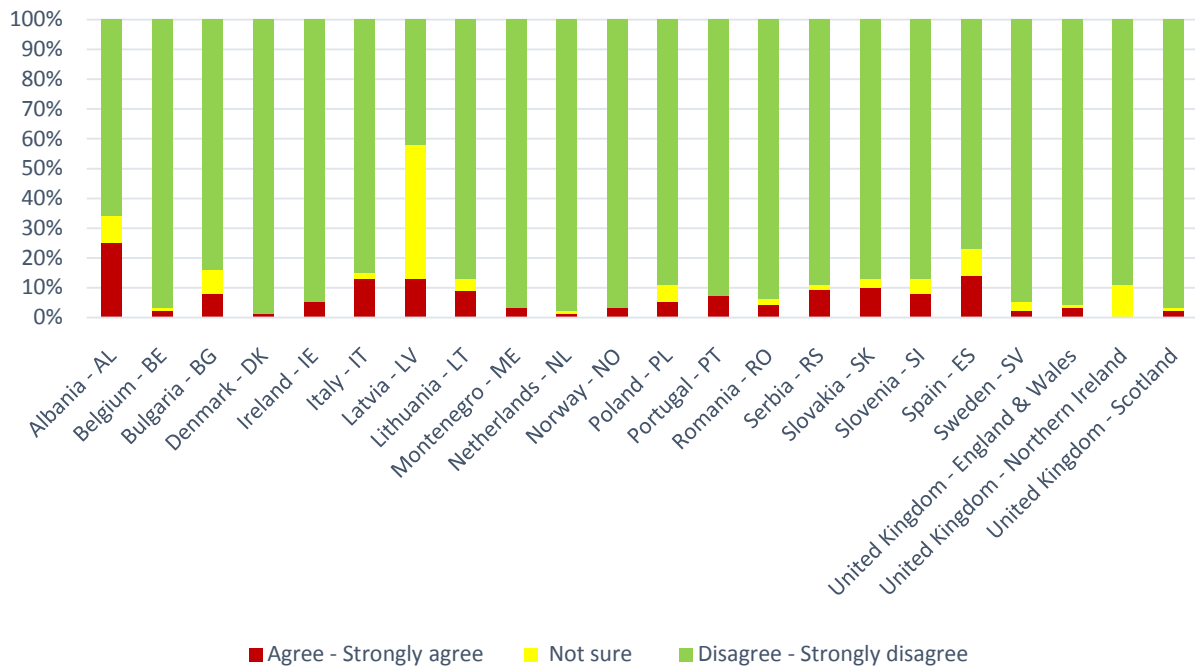
Испитаници који су се сложили на питање 1а су питани у питању 1б од стране кога су осећали притисак. Они су могли да дају више одговора, од избора: судска управа (укључујући и председника суда), странке и њихови адвокати, друге судије (укључујући удружење судија), медији, влада, Савет за правосуђе, Врховни суд, парламент, друштвене медије и Уставни суд. Судије које су осетиле притисак сматрају да је највише дошао из "судске управе (укључујући и председника суда)": 17% испитаника који су договорилина питање 1а. Друга опција која је највише одабрана у комбинацији са "судска управа (укључујући председника)" је "остале судије (укључујући и удружења судија)": 3% испитаника који су се сложили са питањем 1а.

2a. In my country I believe that during the last two years individual judges have accepted bribes as an inducement to decide case(s) in a specific way.

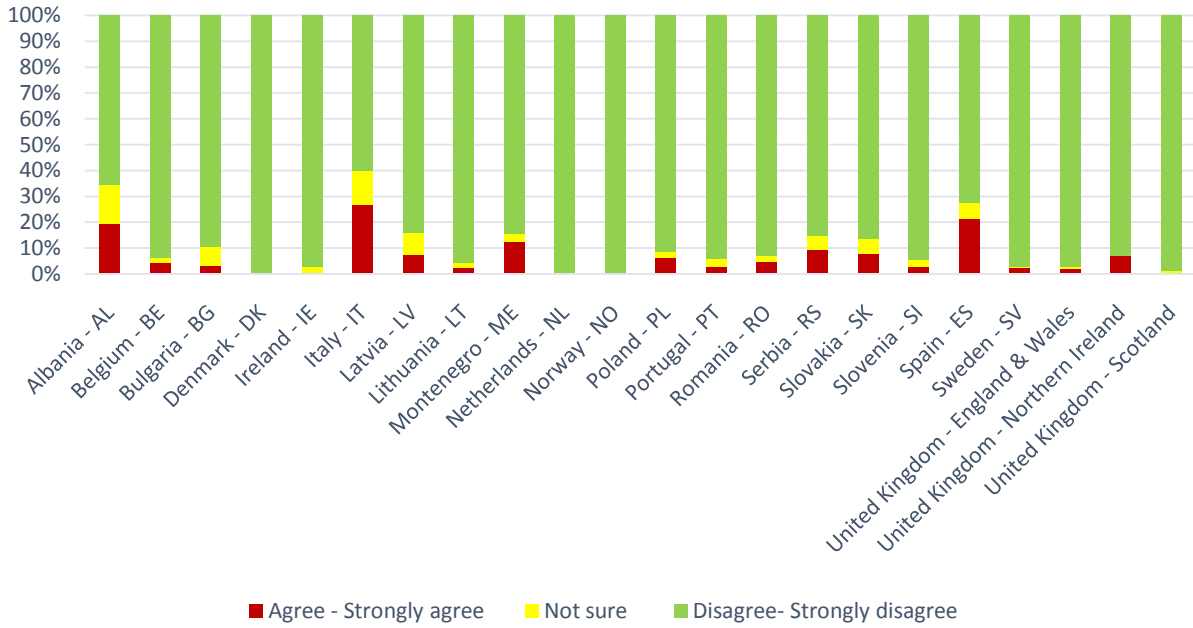
2b. If you agree or strongly agree, did this occur:

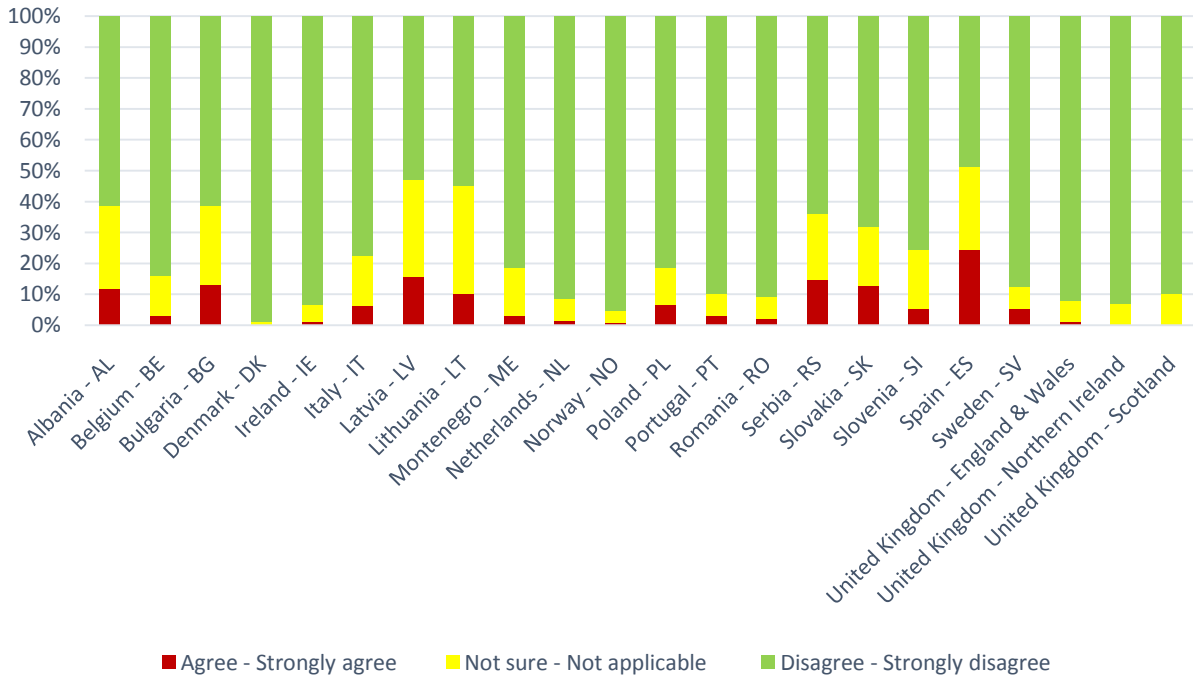
3a. During the last two years I have been affected by a threat of, or actual, disciplinary or other action because of how I have decided a case.

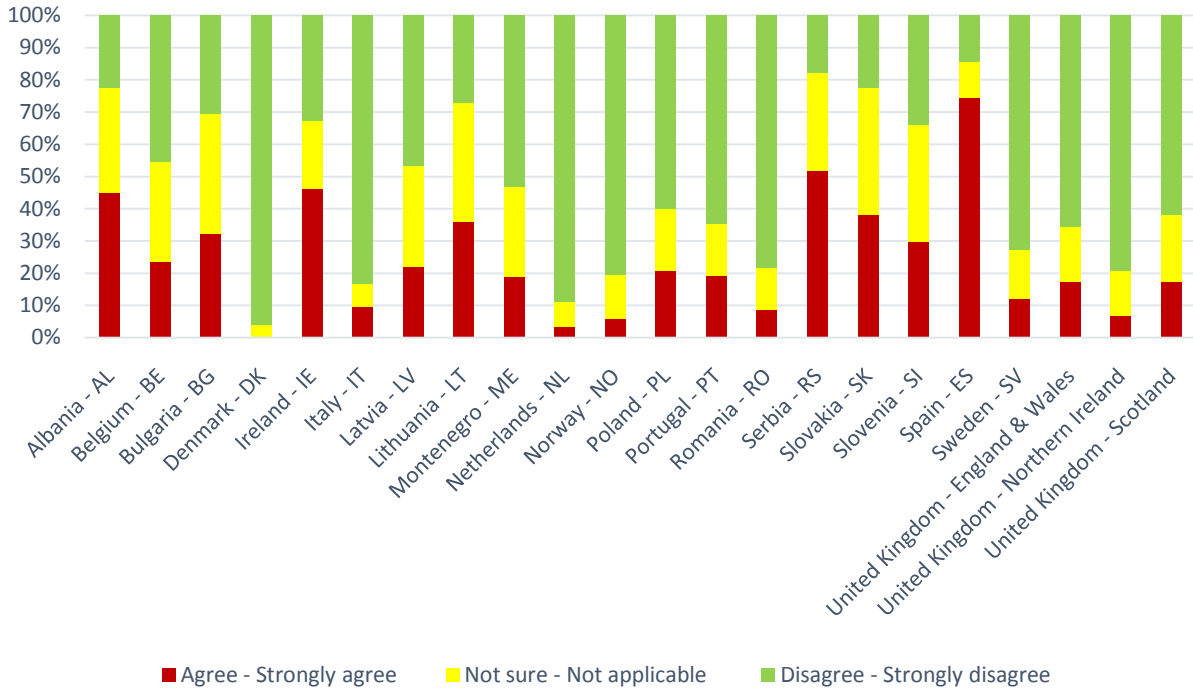
3b. During the last two years my decisions or actions have been directly affected by a claim, or a threat of a claim, for personal liability.

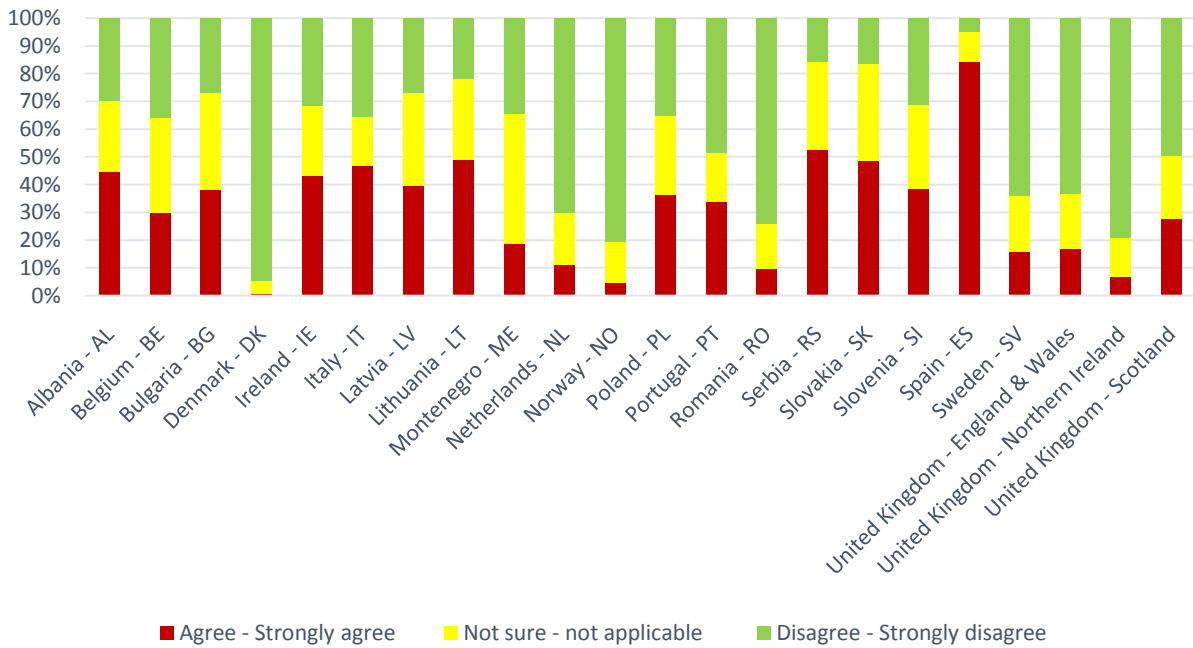
4. I believe during the last two years cases have been allocated to judges other than in accordance with established rules or procedures in order to influence the outcome of the particular case.

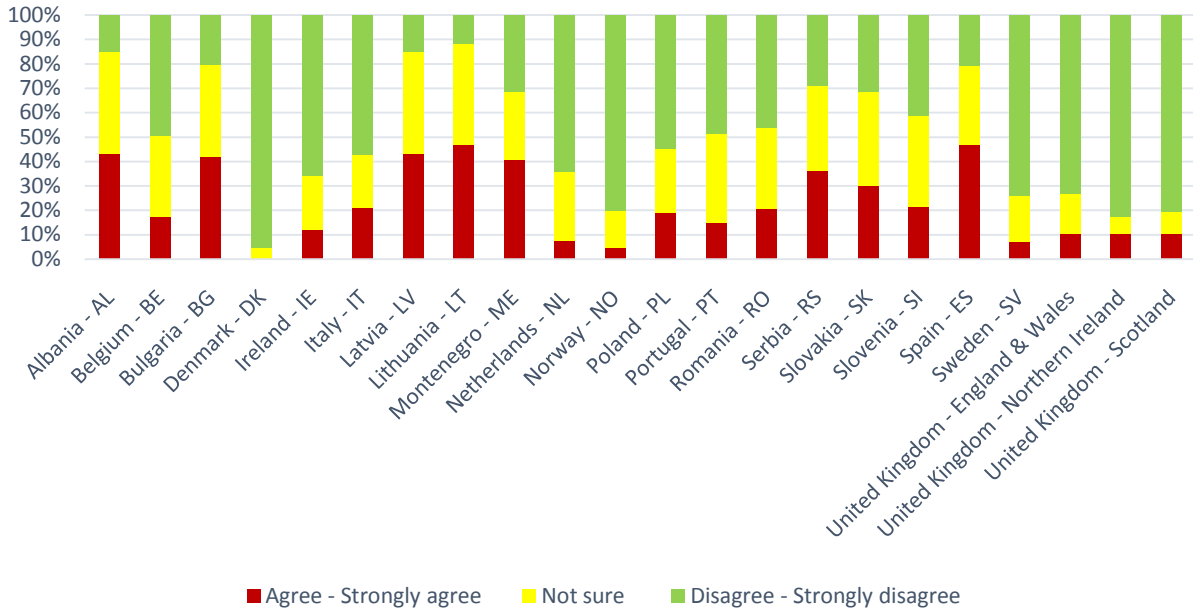
5a. I believe judges in my country have been appointed other than on the basis of ability and experience during the last two years.

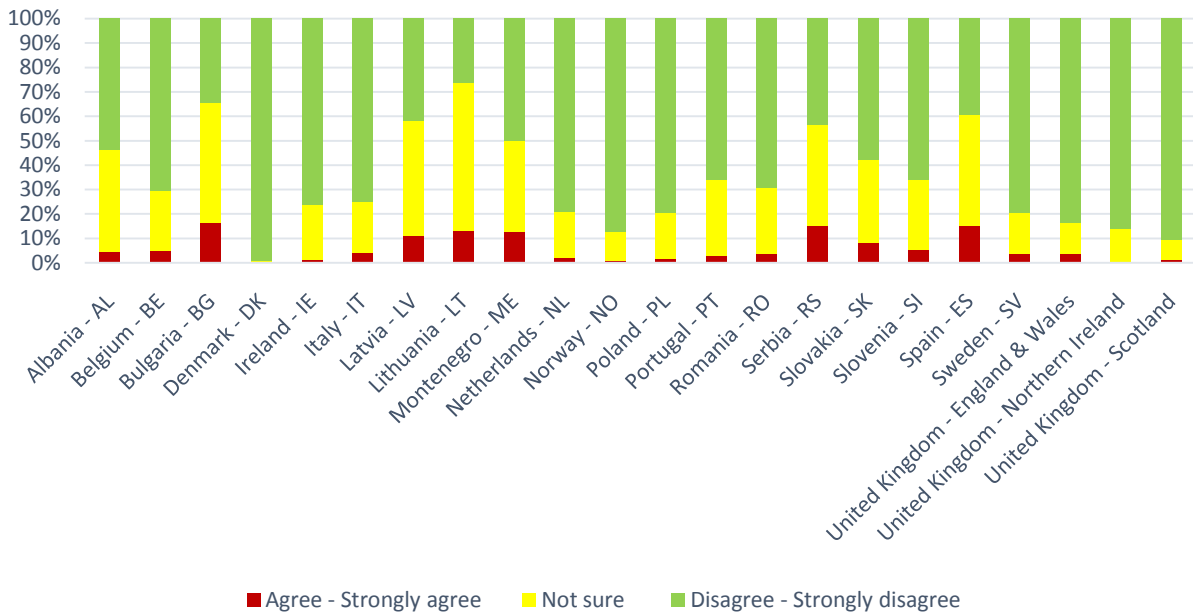
5b. I believe judges in my country have been promoted other than on the basis of ability and experience during the last two years.

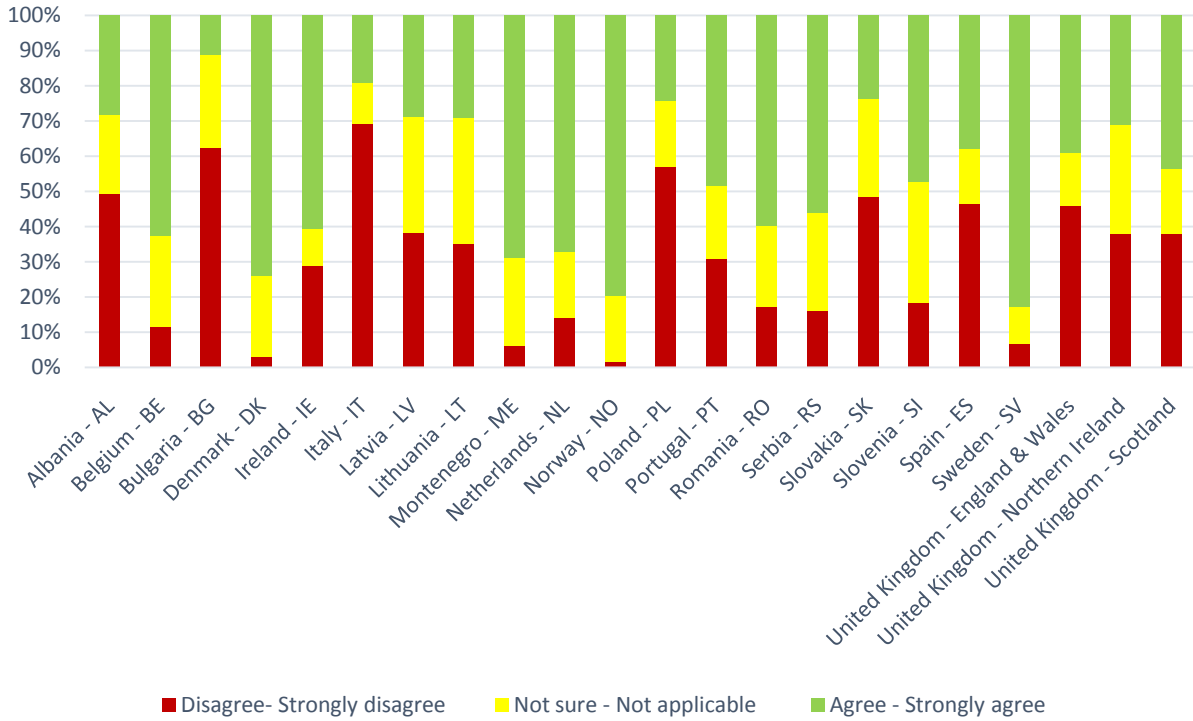
6. I believe that in my country decisions or actions of individual judges have, during the last two years, been directly affected by the actual, or anticipated, actions of the media (i.e. press, television or radio).

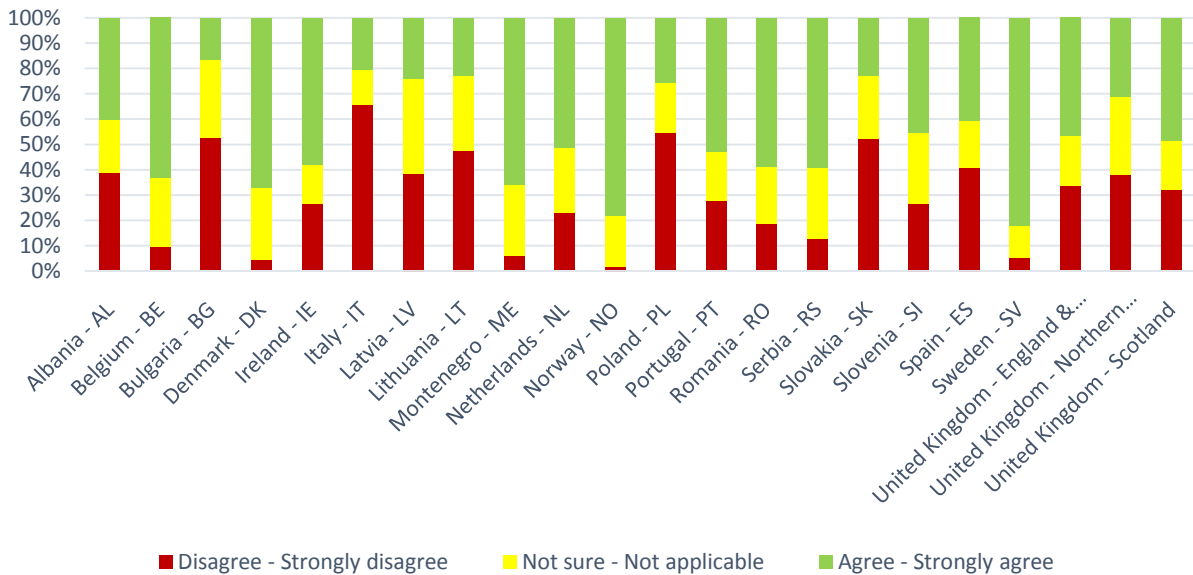
7. I believe that in my country decisions or actions of individual judges have, during the last two years, been directly affected by the actual, or anticipated, actions using social media (for example, Facebook, Twitter or LinkedIn).

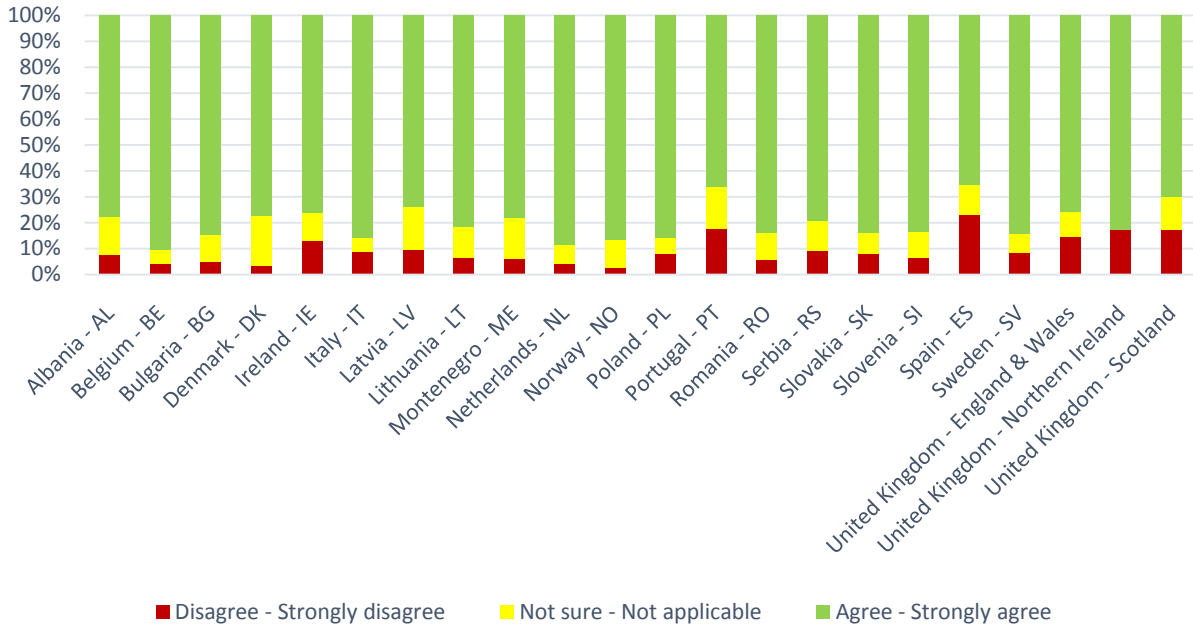
8.1 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the government.

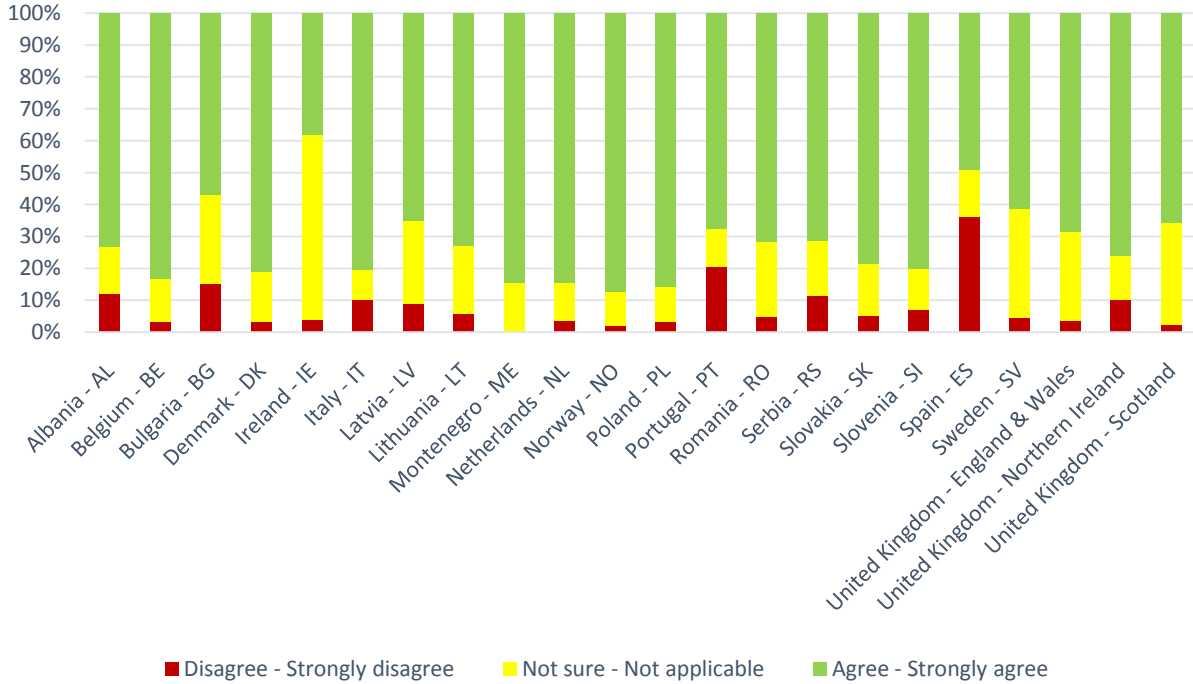
8.2 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by parliament.

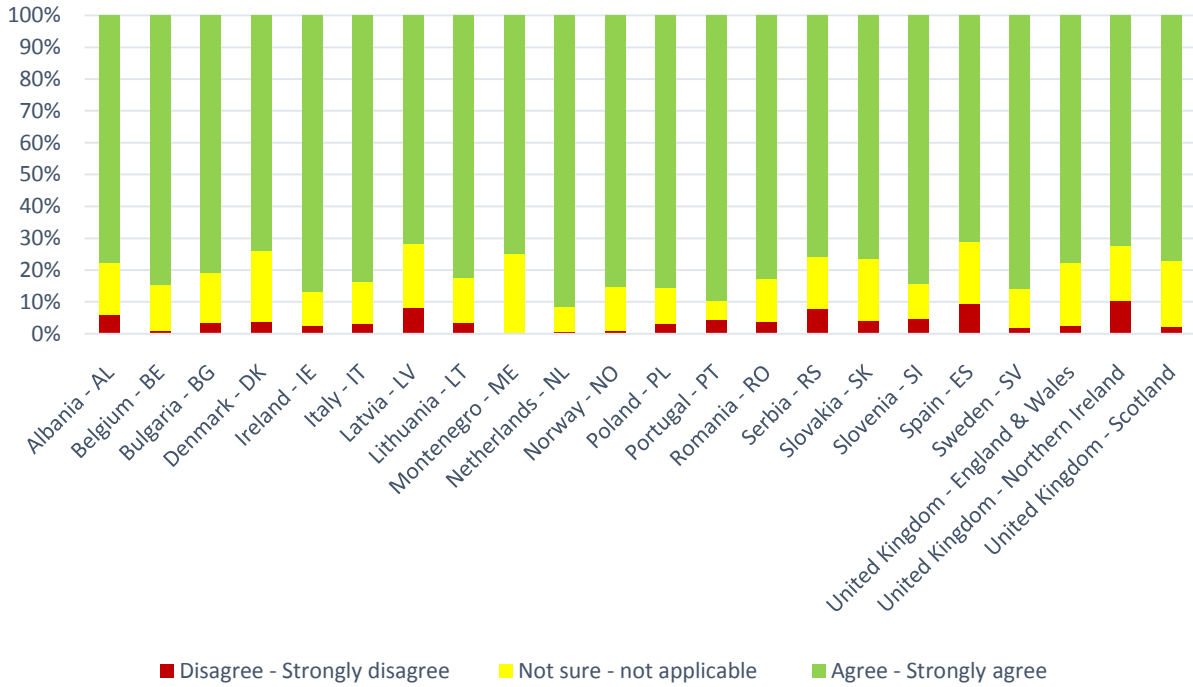
8.3 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by Court management (including the president of the Court).

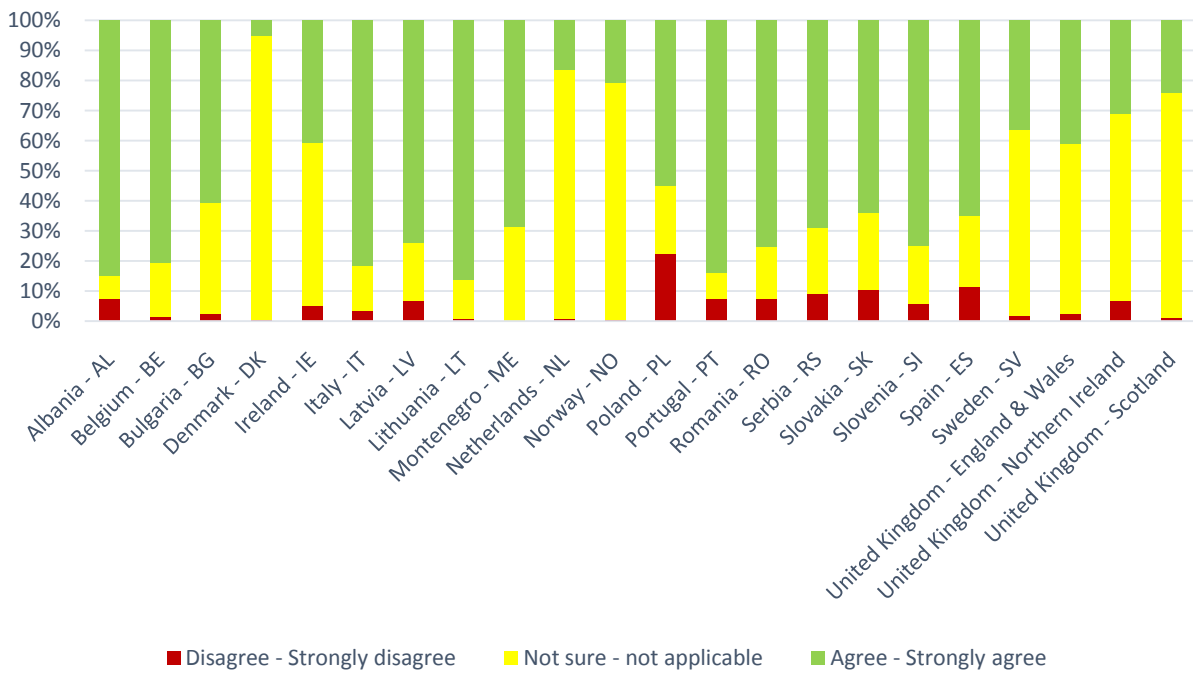
8.4 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Council for the judiciary.

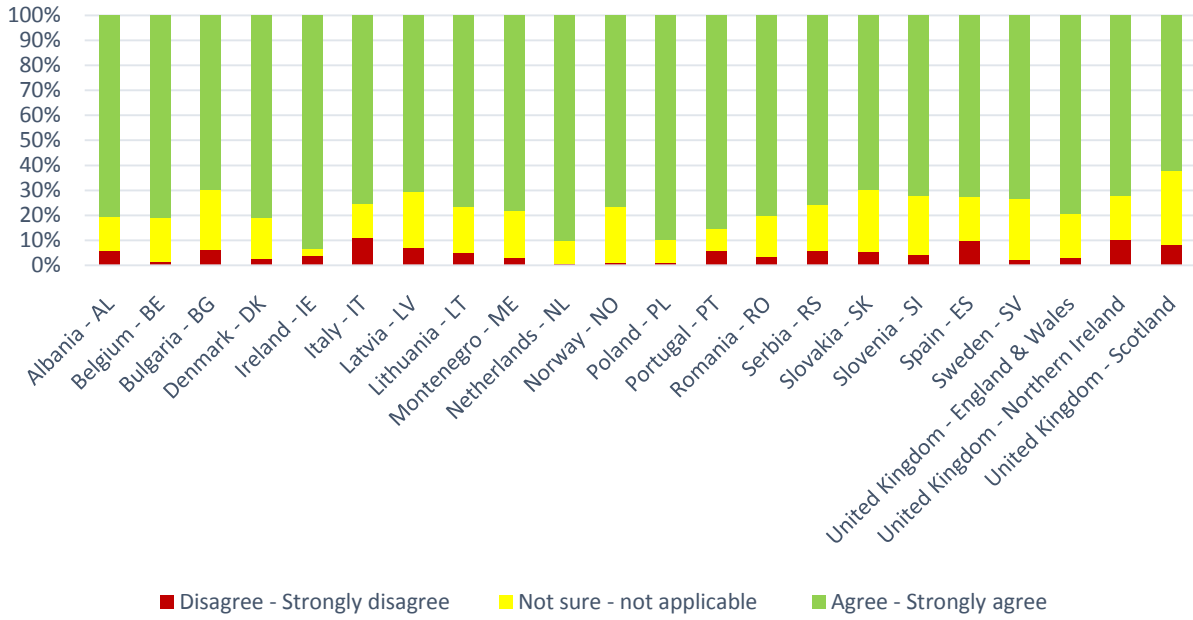
8.5 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Supreme Court.

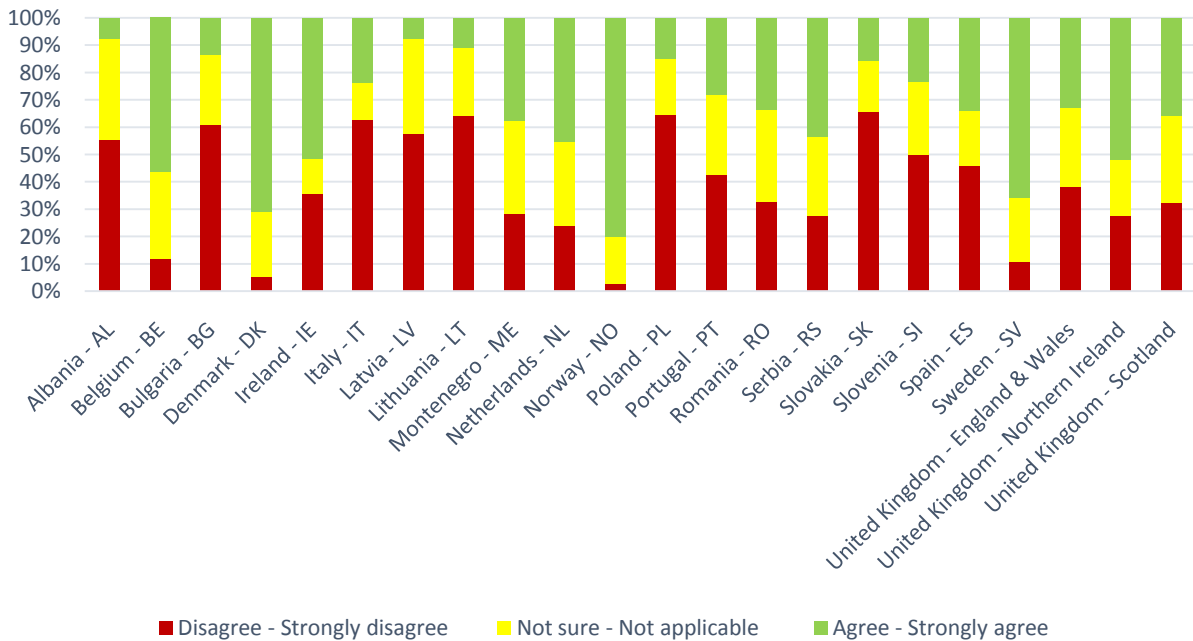
8.6 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Constitutional Court.

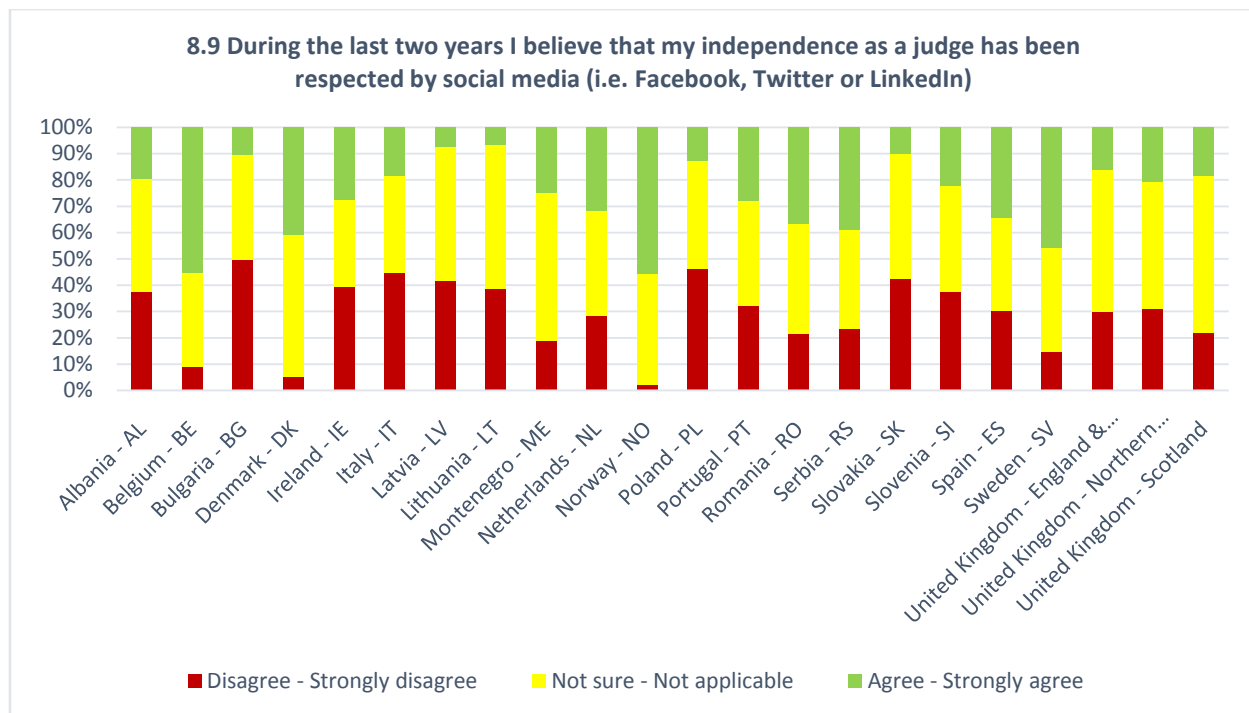

8.7 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Association of Judges.

8.8 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the media (i.e. press, television or radio).

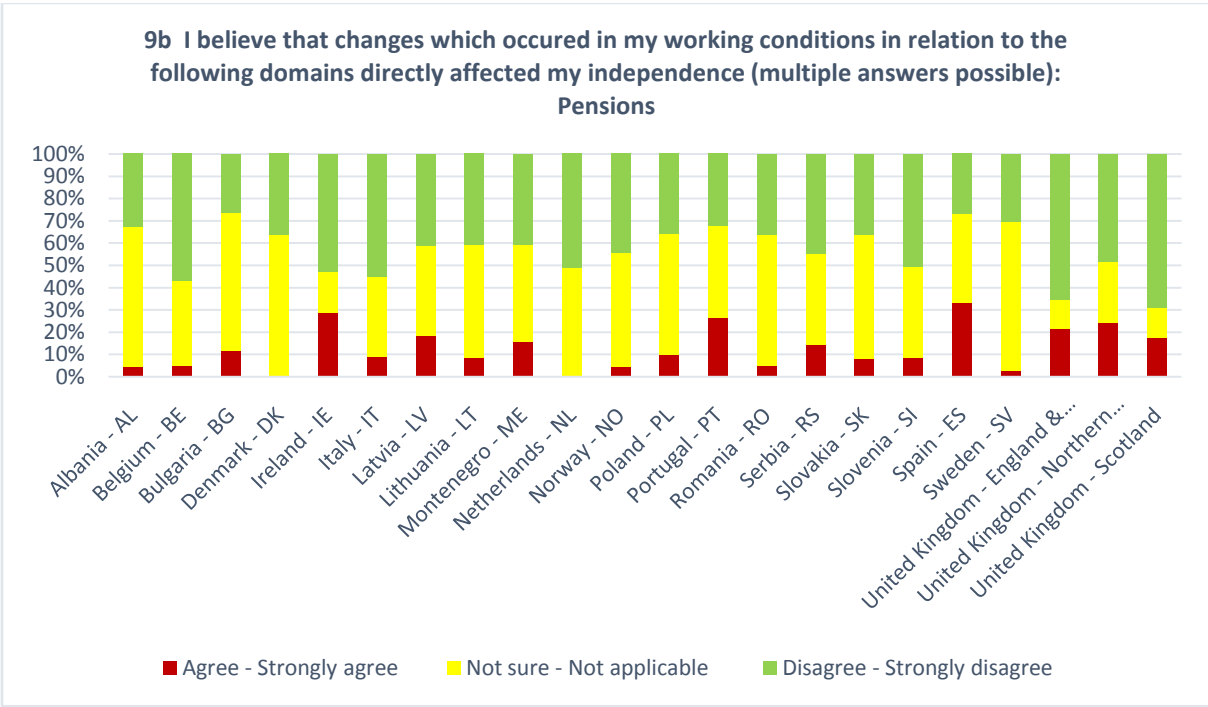
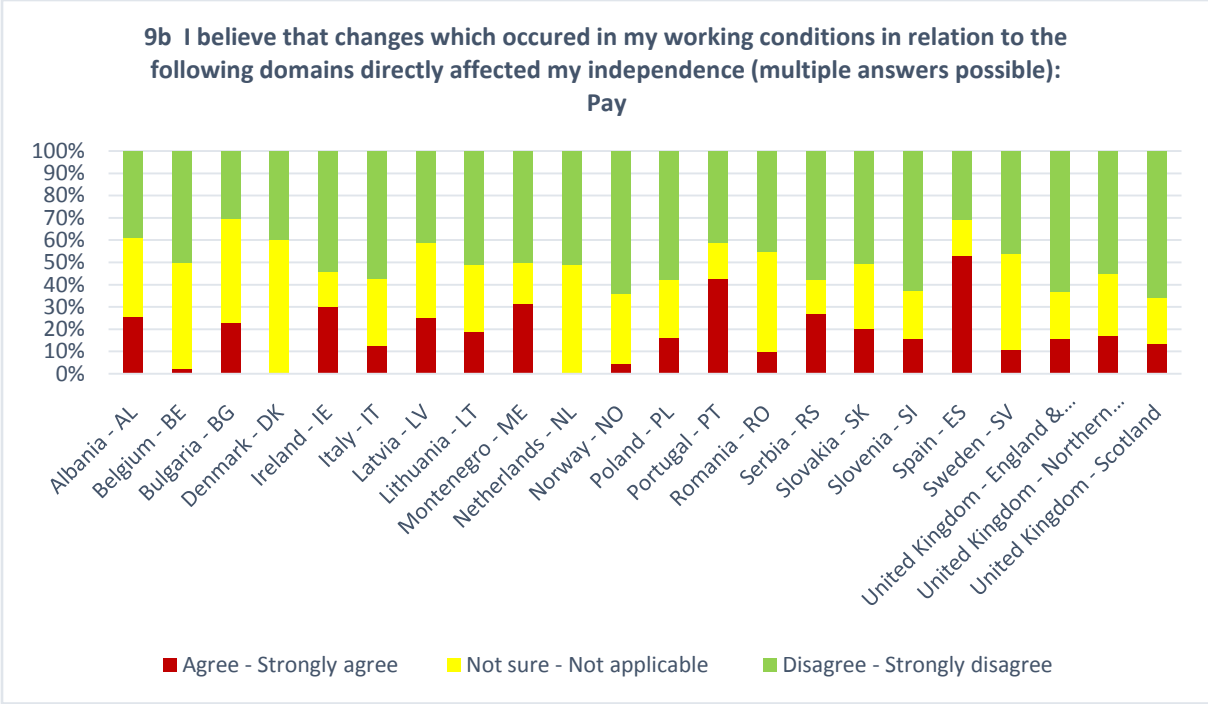

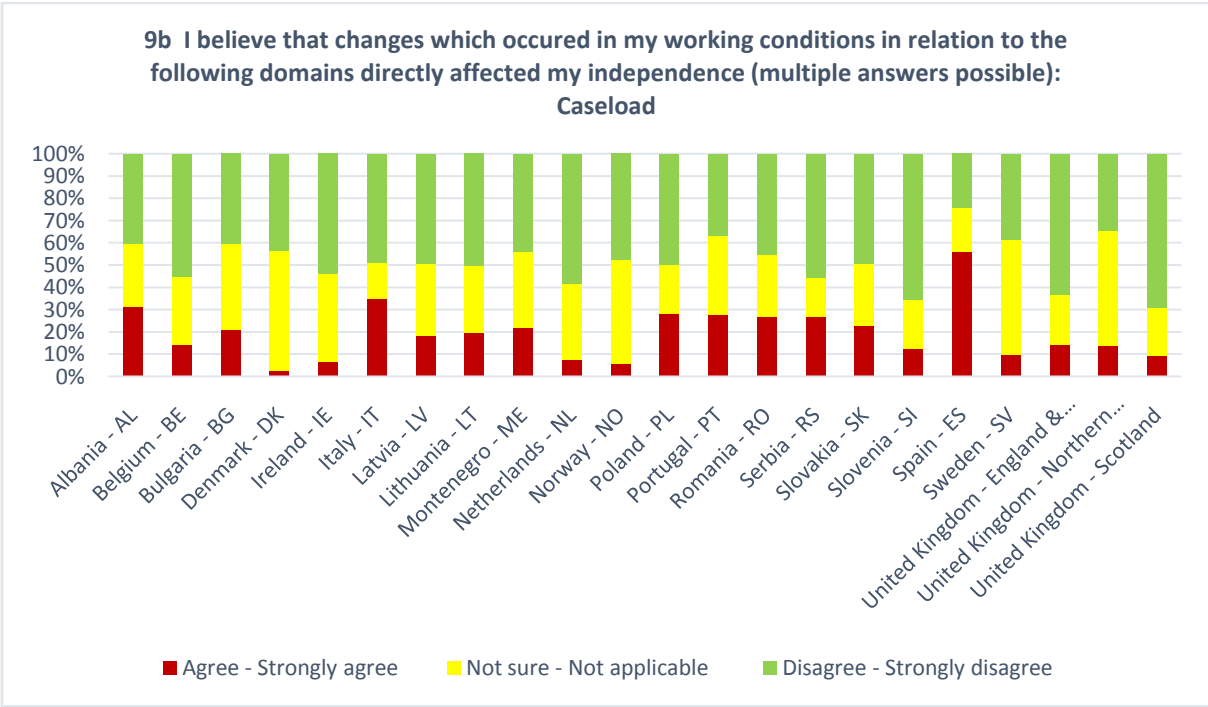
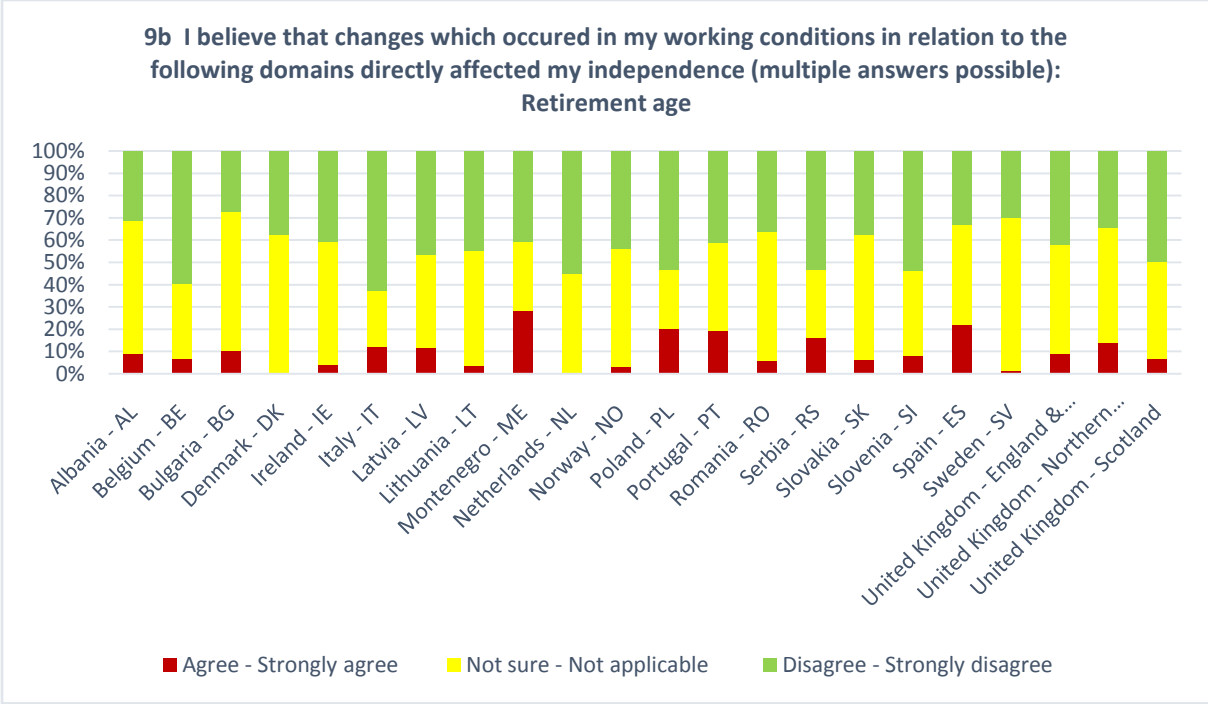

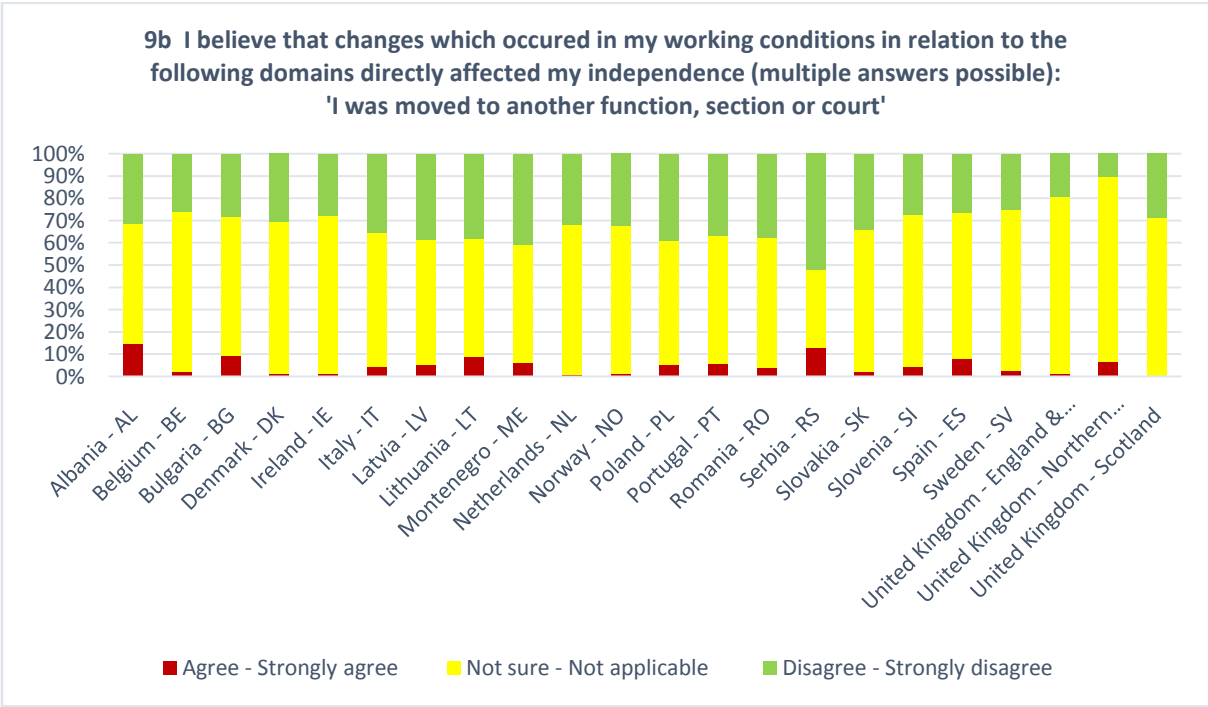
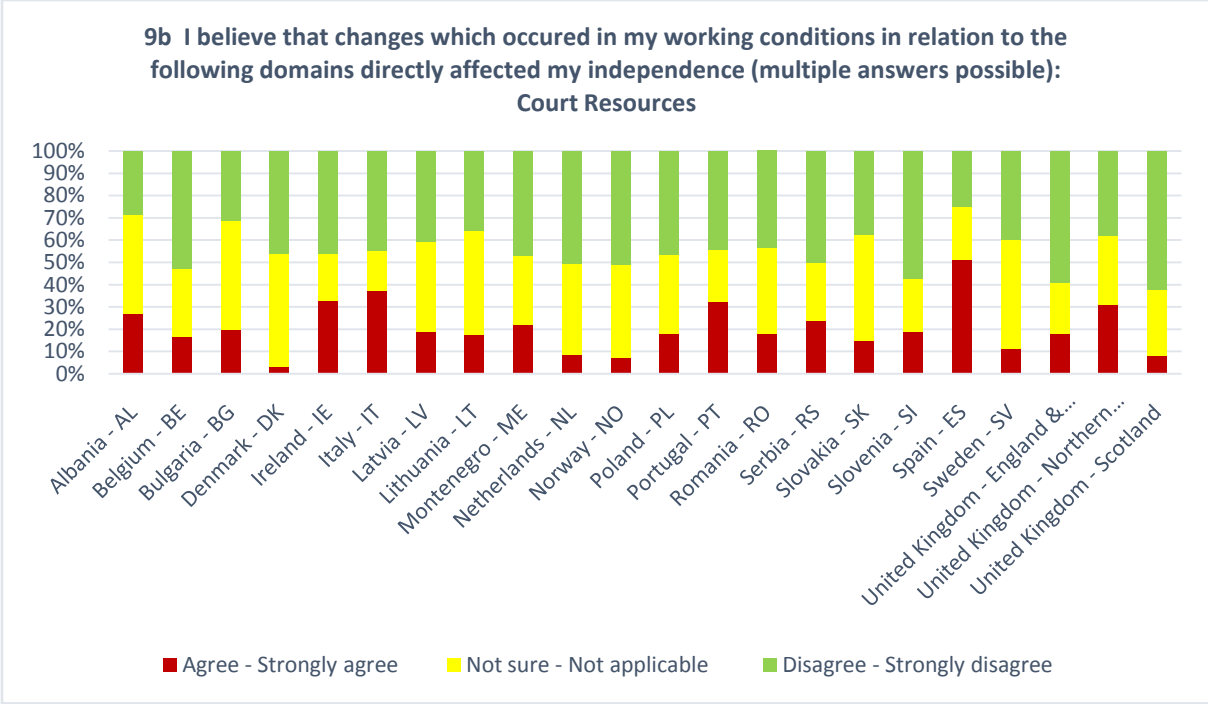
Питање 9а од испитаника је тражило да одговори на следеће питање: "Током последње две године дошло је до промена у мојим радним условима у односу на (више одговора је могуће)". Наведене опције су: 'број предмета ', ' судски извори ', ' плате ', ' старосна граница за пензионисање', 'пензије'и 'сам се преселио у другу функцију, одељак или суд'.

Највише се јављају комбинације:

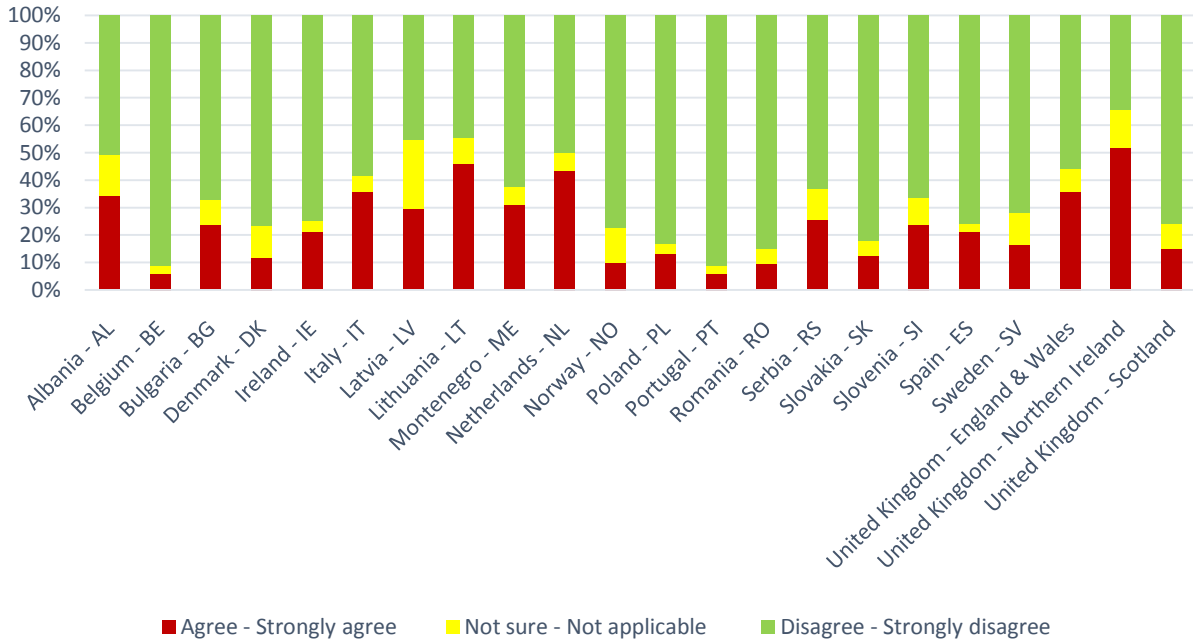
1. Плата, број предмета, судски извори (16% испитаника)
2. Предмети, судски извори (14% испитаника)
3. Плата, пензија, старосна граница, број предмета, судски ресурси (12% испитаника)

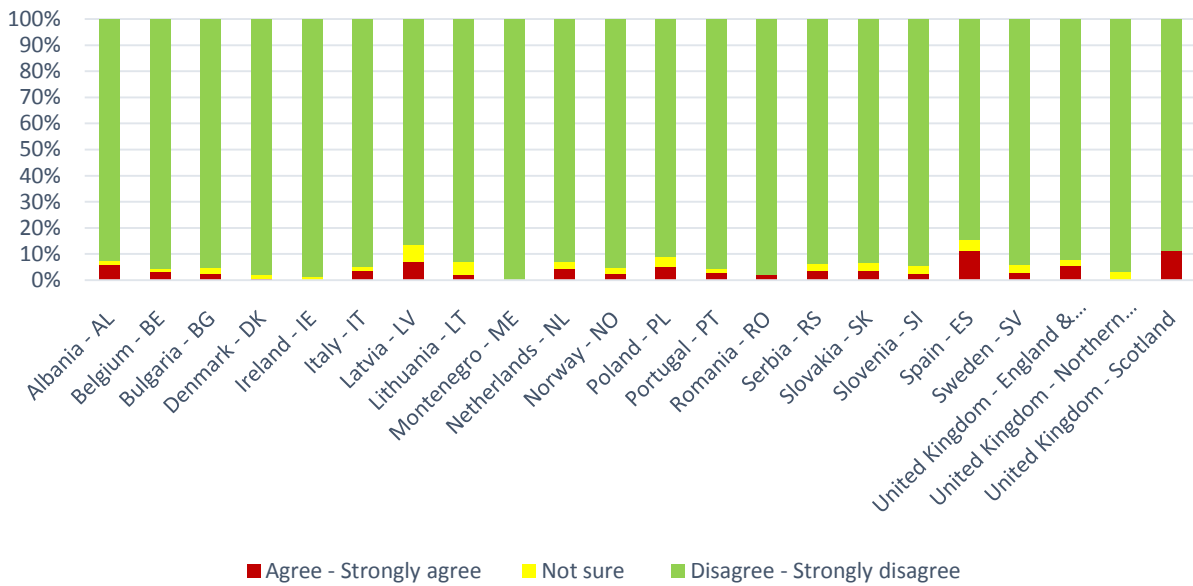

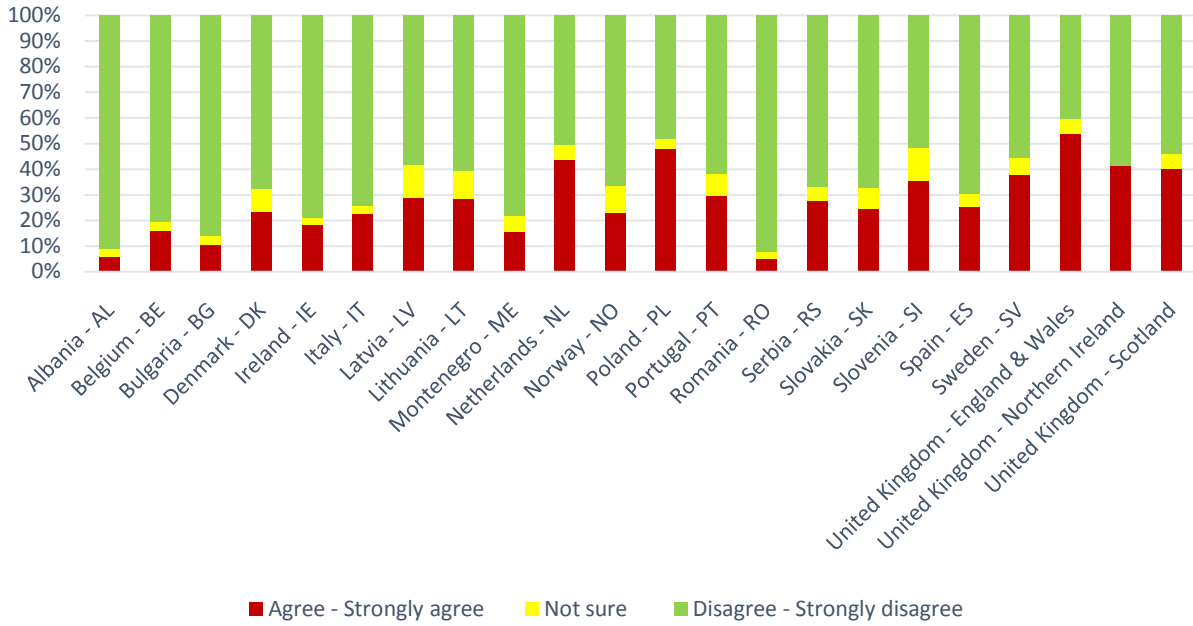
10. During the last two years I have had to take decisions in accordance with guidelines developed by judges of my rank.

11. During the last two years the management of my court has exerted pressure on me to decide individual cases in a particular way.

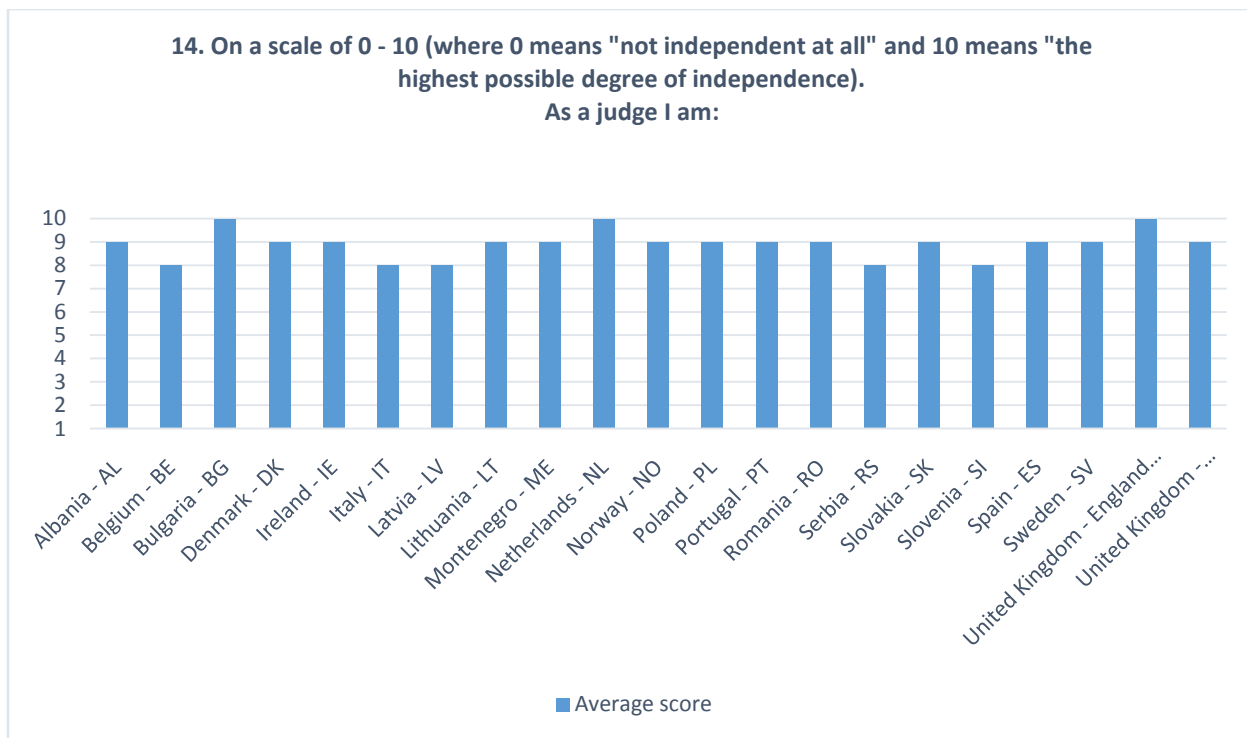

12. During the last two years the management of my court has exerted pressure on me to decide individual cases within a particular time.

13. On a scale of 0 - 10 (where 0 means "not independent at all" and 10 means "the highest possible degree of independence"). The professional judges in my country are :

5.5 Значајне разлике између земаља

Када су одговори стављени у проценте (резултати питања од 1 до 3), тест показује да ли је резултат земље (на 5% нивоу) значајно виши него просечна оцена свих земаља. Процењена стандардна одступања се на **основу тога се по биномиалној дистрибуцији вероватноће** користећи укупан процентуални резултат међу земљама и број одазваних судија једне земље.

Када се одговори запишу средњом оценом (13 и 14), тест показује да ли је резултат једне земље (на 5% нивоу) знатно нижи од укупног средњег броја по земљама т-тестом. Процењено стандардно одступање је засновано на индивидуалним подацима за све земље и броју одазваних судија једне земље.

Питање 1а	Одговори	Слажем се	Не слажем се	Нисам сигуран	Знатно лошији резултат од просека?
Denmark - DK	154	0%	99%	1%	
Montenegro - ME	32	0%	94%	6%	
Ireland - IE	76	1%	99%	0%	

Netherlands - NL	383	2%	97%	1%	
Norway - NO	315	2%	97%	0%	
Romania - RO	186	3%	97%	1%	
United Kingdom - England & Wales	596	3%	95%	2%	
Belgium - BE	291	3%	96%	1%	
Sweden - SV	519	4%	95%	2%	
Portugal - PT	68	4%	94%	1%	
Serbia - RS	590	6%	89%	6%	
United Kingdom - Scotland	87	6%	94%	0%	
Poland - PL	621	6%	91%	2%	
Lithuania - LT	137	7%	88%	6%	
Bulgaria - BG	282	7%	88%	5%	
United Kingdom - Northern Ireland	29	7%	90%	3%	
Italy - IT	328	7%	92%	1%	
Slovenia - SI	249	8,84%	86%	5%	
Slovakia - SK	248	10%	86%	3%	x
Spain - ES	474	15%	80%	5%	x
Latvia - LV	146	19%	64%	17%	x
Albania - AL	67	19%	67%	13%	x
Укупно	5878	6,34%	90%		

Питање 2а	Одговор	Слажем се	Не слажем се	Нисам сигуран	Резултат знатно лошији од просека?
Denmark - DK	154	0%	100%	0%	
Ireland - IE	76	0%	100%	0%	
Netherlands - NL	383	0%	97%	3%	
Norway - NO	315	0%	98%	2%	
Sweden - SV	519	0%	98%	2%	
United Kingdom - Northern Ireland	29	0%	100%	0%	
United Kingdom - Scotland	87	0%	99%	1%	
United Kingdom - England & Wales	596	0%	98%	1%	
Belgium - BE	291	1%	80%	19%	
Portugal - PT	68	3%	81%	16%	
Poland - PL	621	3%	76%	21%	

Montenegro - ME	32	3%	66%	31%	
Slovenia - SI	249	8%	61%	31%	
Spain - ES	474	10%	66%	24%	
Serbia - RS	590	14%	39%	47%	
Slovakia - SK	248	22%	36%	42%	x
Italy - IT	328	26%	34%	40%	x
Albania - AL	67	30%	21%	49%	x
Bulgaria - BG	282	30%	17%	53%	x
Lithuania - LT	137	36%	15%	48%	x
Latvia - LV	146	38%	11%	51%	x
Romania - RO	186	40%	27%	32%	x
Укупно	5878	12,01%	65%		

Питање 3а	Одговори	Слажем се	Не слажем се	Нисам сигуран	Резултат знатно лошији од просека?
Netherlands - NL	383	1%	98%	1%	
Denmark - DK	154	1%	99%	0%	
United Kingdom - Scotland	87	2%	97%	1%	
Sweden - SV	519	2%	95%	2%	
Belgium - BE	291	2%	97%	0%	
Norway - NO	315	3%	97%	1%	
Montenegro - ME	32	3%	97%	0%	
United Kingdom - England & Wales	596	3%	96%	1%	
United Kingdom - Northern Ireland	29	3%	90%	7%	
Romania - RO	186	4%	94%	2%	
Ireland - IE	76	5%	95%	0%	
Portugal - PT	68	7%	93%	0%	
Slovenia - SI	249	8%	87%	5%	
Bulgaria - BG	282	8%	84%	8%	
Serbia - RS	590	8%	89%	3%	
Lithuania - LT	137	9%	87%	4%	
Poland - PL	621	9,179%	89%	2%	
Slovakia - SK	248	10,5%	87%	2%	x
Latvia - LV	146	13%	71%	16%	x

Italy - IT	328	13%	85%	2%	x
Spain - ES	474	14%	77%	8%	x
Albania - AL	67	25%	66%	9%	x
Total	5878	7,14%	89%		

Питање 13	Одговори	Укупан број дати одговора 0-10	Просечни резултат	Резултат знатно лошији од просека?
Denmark - DK	154	1514	9,831169	
United Kingdom - Northern Ireland	29	271	9,344828	
Norway - NO	315	2929	9,298413	
Ireland - IE	76	696	9,157895	
Netherlands - NL	383	3477	9,078329	
United Kingdom - Scotland	87	788	9,057471	
United Kingdom - England & Wales	596	5388	9,040268	
Belgium - BE	291	2540	8,728522	
Romania - RO	186	1612	8,666667	
Sweden - SV	519	4468	8,608863	
Portugal - PT	68	553	8,132353	
Montenegro - ME	32	260	8,125	
Italy - IT	328	2655	8,094512	
Slovenia - SI	249	1967	7,899598	
Poland - PL	621	4799	7,727858	x
Lithuania - LT	137	1020	7,445255	x
Bulgaria - BG	282	1926	6,829787	x
Slovakia - SK	248	1650	6,653226	x
Spain - ES	474	3124	6,590717	x
Latvia - LV	146	946	6,479452	x
Serbia - RS	590	3671	6,222034	x
Albania - AL	67	416	6,208955	x
Укупно	5878	46670	7,939775	

Питање 14	Одговори	Укупан број датих одговора 0-10	Просечна оцена	Резултат знатно лошији од просека?
Denmark - DK	154	1519	9,863636	
United Kingdom - Northern Ireland	29	279	9,62069	
Norway - NO	315	3008	9,549206	
Romania - RO	186	1754	9,430108	
Montenegro - ME	32	299	9,34375	
Belgium - BE	291	2707	9,302405	
Ireland - IE	76	706	9,289474	
Netherlands - NL	383	3554	9,279373	
United Kingdom - Scotland	87	804	9,241379	
Italy - IT	328	3025	9,222561	
Portugal - PT	68	618	9,088235	
United Kingdom - England & Wales	596	5385	9,035235	
Sweden - SV	519	4595	8,853565	
Slovenia - SI	249	2170	8,714859	
Serbia - RS	590	5039	8,540678	x
Poland - PL	621	5293	8,523349	x
Lithuania - LT	137	1137	8,29927	x
Spain - ES	474	3808	8,033755	x
Slovakia - SK	248	1989	8,020161	x
Bulgaria - BG	282	2249	7,975177	x
Albania - AL	67	518	7,731343	x
Latvia - LV	146	1098	7,520548	x
Укупно	5878	51554	8,77067	

5.6 Извештавање и повратне информације судијама

Писмо из ЕНСЈ од Geoffrey Vos-аје послато судијама (преко савета) као захвалница за своје вредне одговоре. Још једно писмо са линком ка резултатима ће такође бити послато судијама.

5.7 Научене лекције

Истраживање је развијено и спроведено у веома кратком временском периоду. Овај кратак период учинио је немогућим за нека правосуђа да учествују, јер је потребно више времена

да разговарају о истраживању у оквиру правосуђа и добију одобрење. То је такође изазвало да се није могло разговарати са свим учесницима и добити одобрење од удружења судија својих земаља. Чини се да, где је постигнуто одобрење, одзив је био већи. Коначно, кратак период у коме је истраживање могло да се испуни поклопило се у неким земљама са временом званичних празника. Док за тренутне потребе стопе одговора су довољно високе, важно је за следећи пут да истраживање омогући више времена и да добије одобрење свих релевантних правосудних организација, а посебно удружења судија. Осим тога, истраживање треба даље систематизовати како би се омогућила краћа презентација резултата.

Такође је запажено да један фокус у испитивању судија није адекватан. Веровања судија морају бити комбинована са перцепцијом клијената суда да би се избегао чисто унутрашњи приступ независности. Такође, треба испитати да ли се истраживање међу судијама може применити на одговорност.

6. Пилот истраживање између судија поротника

7. Пилот група за разговор

Као што је описано у извештају независности и одговорности правосуђа 2013-2014, сврха групе за разговор је да дискутује о резултатима примене индикатора и идентификовања стварних проблема са којима се суочава независност и одговорност правосуђа у свакој земљи, и идентификовање решења. Такође је одлучено да ће се групе за разговор обратити извршном одбору, годишње на ЕНСЈ Генералној скупштини. Да би тестирало да ли се смислени дијалог може одржати о независности и одговорности на основу индикатора пилота састанак је одржан у марту 2015. Пилот дијалог група се састојала од учесника из Италије, Словеније, Литваније и Норвешке. Намера је да се учешће ограничи на једну или две особе из Савета за правосуђе или, у случају посматрача, владине организације и једног или две особе из националног Друштва судија. Ово је да би се осигурало да ће мишљења о питањима из различитих углова бити саслушана, а трошкови су сведени на минимум. У пилоту ова мешавина позадина је у основи постигнута. Дијалог је уредио координатор пројектног тима.

Исходи упитника за четири земље су били основа за расправу, јер тако су се истакле предности и слабости правосудних система.

Дијалог се састоји од две фазе. *Прва* фаза је била анализа проблема: свака од четири земаља учесница представила је три најозбиљније проблема или изазова са којима се њен правосудни систем суочава у вези са независношћу и / или одговорности. Била је искрена

дискусија о овим питањима. Учесници су критички преиспитивали једни друге о овим питањима и о другим питањима за која су осећали да заслужују пажњу. Намера је била да се дође до заједничког погледа на три најозбиљнија проблема правосуђа у свакој појединачној земљи, а самим тим и приоритета за свако правосуђе. Овај резултат је постигнут. Друга фаза је била потрага за решењима. Намера је била да изаберу два решења која су изгледала најперспективније из спектра могућих решења. Решења неће бити ограничена на правним заштитима или другим променама закона, али, ако је потребно, такође ће освјетлити друге приступе као што су ангажовање у дијалогу са осталим државним органима или друштвима. Један од ова два перспективна решења би идеално имао утицај кратког рока; други би могао утицати на дуже време. Показало се да је лакше идентификовати проблеме и дилеме него да наћи решења. Очигледно, проблеми који су идентификовани су компликовани и упорни, и много је већ покушано како би се решили.

Извештај са састанка указује на проблеме са којима се земље суочавају, анализе проблема и потенцијалних решења. Извештај је приложен као Прилог 1.

Дискусије у групи за разговор су биле поверљиве, осим извештаја као што је. Све остале информације о разговорима у вези земље могле су се објавити једино од стране учесника те земље.

На крају састанка учесници су оценили процес и резултате. Закључено је да је група за разговор обезбедила платформу за детаљније расправе које иначе не би биле могуће. Увећала је узajамно разумевање изазова са којима се земље суочавају и довела до признања да многа питања нису затворена само у једној земљи, али се често деле (скоро) свим народима. Учесници једне земље су се надали да ће добити конкретне савете о томе како да реше своје проблеме. Ово се показало као превише амбициозно. Ипак, учесници су отишли кући са посебним идејама о томе како су питања обрађена у другим земљама и то под условом сугестије за могућа решења.

Што се тиче суштине разговора који су се десили, важно је напоменути да постоје неки заједнички проблеми. Један од ових заједничких проблема односи се на финансирање судства. Група за разговор је закључила да је ово тема ЕНСЈ треба да се позабави. Друго питање које деле два учесника је компликован однос између перцепције корупције и медија. Сматрало се да су ова опажања увећана због нелојалног извештавања од стране медија. Ово захтева активне медијске стратегије, које тренутно недостају у обе земље.

Будућност група за разговор

ЕНСЈ је разговарала о поменутом, и закључила да ће наставак и проширење група за разговор бити веома корисно. Што се тиче састава група за разговор, предлаже се да се

експериментише са различитим форматима. Пилот група се састојала од четири члана правосуђа, сви из различитих правних система. Ова композиција је имала корист од сукоба различитих правних системима са великим могућностима за учење, али је било потребно много труда да разумеју различите системе. Друга могућност би била да се окупе земље са истим правним системом. Ове могућности треба истражити.

Да би имали плодну дискусију, неопходно је да се, као код пилот групе, професионално уреди. Потребна је темељнија припрема састанка, него што је била код пилот групе. Напомене о изазовима и питањима треба бити достављене унапред. Део припреме је и да се учесници на одговарајући начин овласте. Може се показати неопходним да се има дужи састанак од једног дана и / или да се групе за разговор састају више него једном.

8. Закључци и наставак

Пројекат је у току рада. Препоручено је да се предузму следеће активности у следећем пројектном циклусу (2015/2016):

1. У 2015/2016 групе за разговор ће се проширити на све заинтересоване чланове и посматраче. Резултати ће бити интегрисани и закључци о стању независности и одговорности у ЕУ и земљама кандидатима и о корацима које треба предузети за решавање изазова било на националном или на наднационалном нивоу ће бити презентовани на Генералној скупштини у Варшави.
2. Методологија индикатора успеха за независност и одговорност правосуђа и правила бодовања ће бити пречишћена. Осетљивост анализе ће бити предузета да се процени утицај различитих правила бодовања о резултатима. Такође, резултати група за разговор могу довести до промена у индикаторима. Прегледани индикатори (верзија 1) ће бити реализовани у 2016/2017.
3. Методологија индикатора успехаа ће бити проширена на квалитет правде. Ово је велики пројекат који захтева пажљиву разраду.
4. Истраживање међу судијама ће се побољшати (верзија 1) и довољно времена ће бити посвећено члановима и посматрачима да се припреме. Истраживање ће се одржати у 2016/2017.
5. Рад на индикаторима за независност и одговорност Тужилаштва биће настављен.
6. Било би пожељно да еуробарометар правде у ЕУ се понавља у односу на перцепцију становништва о (барем) независности. Разговор са Европском комисијом ће бити покренут да се то постигне.

Секција 2 Индикатори тужилаца и одговорност

1. Увод ЕНСЈ Председник
2. Методологија
3. Оквир за независности и одговорности
4. Индикатори објективне / субјективне независности
5. Одговорност